

INFORMATIVNI

guzina

MESEČNO GLASILO RAVENSKIH ŽELEZARJEV

Leto X

Ravne na Koroškem, januar 1973

Št. 1

Izdaja odbor za splošne zadeve Železarne Ravne

Ureja uredniški odbor

Jože Delalut, Alojz Janežič,
Marjan Kolar, Frančiška
Korošec, Jože Sater

Odgovorni urednik:

Marjan Kolar

Telefon 86 030, int. 304

Tiska: ČP Mariborski tisk
Maribor

Glavni direktor Franc Fale

OB NOVEM LETU

Leto 1972 je postalo preteklost. Ker bomo poslovanje za to leto podrobneje obravnavali šele ob zaključnem računu v drugi polovici februarja 1973, je prav, da ugotovimo, kako smo poslovali v 11 mesecih lanskega leta.

Na podlagi 11-mesečnih rezultatov pa lahko ocenimo tudi rezultate za mesec december.

Na splošno lahko ugotovimo, da je lansko poslovanje potekalo v konjunktornih tržnih razmerah ob prisotnosti inflacije v naši državi. Poskusi, da bi se tržišče umirilo in zmanjšala inflacija, žal niso dali rezultatov. Pot k stabilnejšim tržnim odnosom bo daljša, zahteva pa večjo produktivnost in bolj usklajeno potrošnjo v primerjavi s proizvodnjo. Resolucije in razni apele ne bodo zalegli, če ne bomo vsi in povsod boljše delali in več proizvajali, hkrati pa se razumno obnašali pri potrošnji.

Kot večina naših gospodarskih organizacij je tudi delovna skupnost železarne Ravne startala v lanskem letu ob težkih pogojih. Blokiran je bil žiro račun, naši dolžniki pa so nam bili veliko dolžni.

Takoj v začetku leta 1972 smo si zadali nalogo, da se za vsako ceno moramo izvleči iz blokade žiro računa. Poslovni odbor in delavski svet podjetja sta v januarju sprejela sklep za uveljavitev ukrepov za izboljšanje likvidnosti. Ta dokument precizno določa cilje naše poslovne politike in potrebne ukrepe ter konkretne zadolžitve za izvedbo ukrepov in dosego postavljenih ciljev.

S prizadevno aktivnostjo vseh, ki so bili konkretno zadolženi za izboljšanje finančnega stanja, smo bili v mesecu juniju deblokirani. Priznati moramo, da smo največ operativnega dela v vodstvu podjetja porabili prav za reševanje finančnih težav. Sedaj in v bodoče pa mora biti naša akcija usmerjena v to, da likvidnost za vsako ceno ohranimo in da še naprej zmanjšujemo število dolžnikov.

Medtem ko smo se največ bavili s finančnimi problemi, pa smo se zaradi tega manj posvečali drugim, prav tako pomembnim proizvodnim in organizacijskim nalogam. Preveč je bilo izmečka in premalo izplena. Tudi delovna disciplina ni bila vedno na ustreznih višini. Na teh področjih bomo morali v letu 1973 več delati.

Kljub vsem težavam in problemom pa smo poslovno leto 1972 zadovoljivo zaklju-

Srečno 1973

čili. Poslovni rezultat je ugoden. V precejšnji meri pa je odvisen od višjih cen, ki so bile priznane med letom za proizvode 114. panoge.

Razveseljivo je bilo med lanskim letom opaziti povsod tako poslovno prizadevanje, ki teži k povečanju dobička in ki je zares poslovno interesantno. Zato se je iz proizvodnje izločalo take izdelke, ki so doslej nosili izgubo, slabim plačnikom pa se je ustavljalo dobave. V tej smeri prizadevanja so bili doseženi znatni premiki. Žal pa moramo omeniti, da se denar naših lanskih poslovnih rezultatov nahaja med našimi kupci — dolžniki.

Nekoliko podrobnejši pregled dela in poslovanja v preteklem letu 1972 nam kaže, kje smo uspeli bolj, kje manj.

Skupna proizvodnja je bila v letu 1972 dosežena v višini 415.829 ton, kar je v primerjavi z letom 1971 5,4 odstotka več, v primerjavi s planom pa 97,9 odstotka. Plan sta nekoliko presešla le obrat nožev in vzmetarna.

Blagovna proizvodnja je bila v lanskem letu dosežena v višini 119.166 ton. V primerjavi z letom 1971 je to le 99,8 odstotka, v primerjavi s planom pa le 95,7 odstotka. Za nedoseganje plana in predlanske proizvodnje je iskati vzrok v nedoseganju plana gradic za prodajo.

Eksterne realizacije smo v letu 1972 dosegli okroglo 700 milijonov dinarjev. V primerjavi z letom 1971 je to 13,2 odstotka več, v primerjavi s planom pa 98 odstotkov. Lani smo namreč dosegli pri eksterni realizaciji poprečno ceno 5,89 dinarja za kilogram, kar je v primerjavi z letom 1971 povečanje za 7,7 odstotka.

Pri izvozu smo plan za leto 1972, ki je znašal 5 milijonov dolarjev, dosegli v višini 4.943.072 dolarjev, kar pomeni 98,9 odstotka. Enota I je izvozila za 2.891.153 dolarjev robe, kar je 73,3 odstotka, enota II pa za 1.214.312 ali 115,1 odstotka. Od tega smo na konvertibilni trg plasirali izdelkov v višini 73,1 odstotka, na klirinškega pa 26,9 odstotka.

Število zaposlenih je lani znašalo poprečno 3789, kar je v primerjavi z letom 1971 povečanje za 2,3 odstotka. Pri tem se je kvalifikacijska struktura nekoliko izboljšala, saj je število delavcev z izobrazbo NSS in NK malenkostno padlo, vse druge kategorije pa so se prav tako nekoliko okrepile.

Osebnih dohodki so lani na zaposlenega in mesec znašali poprečno okoli 1997 din, kar je v primerjavi z letom 1971 povečanje za 19,1 odstotka.

Produktivnost je merjena v tonah skupne proizvodnje na zaposlenega in v vrednosti eksterne realizacije na zaposlenega. V letu 1972 smo dosegli 9,14 ton (zap.) mesec, merjeno po količini, kar je za 2,9 % več kot v letu 1971, produktivnost, merjena po eksterni realizaciji, pa je bila v letu 1972 15.394 din (zap.) mesec, kar je 10,8 % več kot leta 1971.

Izplen je bil razen v vzmetarni v vseh obratih slabši kot v letu 1971. Indeks kaže zmanjšanje od 0,4 do 2,3 odstotka. V precejšnji meri je vzrok v povečanju izmečka, ki se je v primerjavi z letom 1971 povečal celo za 11 odstotkov.

Izmeček se je v primerjavi s tem letom največ povečal v stari topilnici, in to za 20,7 odstotka. Močno je narasel tudi v li-

varni, in to kar za 13,6 odstotka, v valjar- ni pa za 14,5 odstotka. Ker je v teh obratih hkrati največja količina predelanega materiala, je velik izmeček tudi v vsej tovarni.

Vsako zmanjšanje stroškov izmečka je čisti ostanek dohodka oziroma dobiček, in tu imamo še velike rezerve, zato bo treba usmeriti akcijo v znižanje izmečka.

Ostanek dohodka (dobiček) bo precej večji, kot smo ga planirali, dokončno pa bo znan šele ob zaključnem računu za leto 1972. Vendar moramo omeniti, da je dobiček med našimi kupci — dolžniki, zato žal ne moremo z njim popolnoma svobodno razpolagati. Ob koncu leta 1972 smo imeli pri dolžnikih 215 milijonov dinarjev, našim upnikom pa smo dolgovali 67,5 milijona dinarjev.

Ker je leto 1972 že za nami, zato nekoliko o planih za leto 1973 in naših najpomembnejših nalogah. Delavski svet je v oktobru 1972 že sprejel predlog plana proizvodnje, prodaje, izvoza, realizacije in števila zaposlenih za leto 1973. Zaradi pomanjkanja jekla v Jugoslaviji je enota II predlagala, da bo s štiriizemskim delom izdelala namesto 180.000 ton 195.000 ton jekla. Ta predlog bo delavski svet januarja obravnaval skupaj s finančnim načrtom.

Plan proizvodnje. Da bi lahko izdelali planirano količino izdelkov za prodajo, bo potrebno izdelati 195.000 ton tekočega jekla ali z medfazno proizvodnjo 458.800 ton skupne proizvodnje. Proizvodne kapacitete, ki jih imamo v podjetju, nam tako proizvodnjo omogočajo.

Plan prodaje. Po ocenah prodajnih služb enote I in enote II ter izvoznega oddelka bomo v letošnjem letu prodali skoraj enako količino izdelkov kot lani. Za domači trg planiramo 110.915 ton, za izvoz 23.005 ton in za porabo v lastnih obratih 980 ton ali skupno 134.900 ton blagovne proizvodnje.

Plan izvoza. Predvidevamo, da bomo v letu 1973 prodali na tuje trge 23.005 ton raznih izdelkov in da bomo zanje dobili 6.000.000 dolarjev ali 104.200.400 dinarjev. Ta plan je za 1.000.000 dolarjev večji kot lanski. Od celotne predvidene proizvodnje bomo tako izvozili 18,3 % in s tem ustvarili 13,5 % predvidene realizacije.

Za povečan izvoz smo se odločili zato, ker je na domačem trgu vedno težje najti kupce, ki v dogovorjenem roku plačajo dobavljeno blago, za izvoženo blago pa dobimo denar takoj. Drugi razlog je v tem, da potrebujemo za uvoz reprodukcijskega materiala, rezervnih delov in opreme znatna devizna sredstva.

Plan realizacije je izdelan na podlagi plana prodaje in izvoza ter cen na domačem in tujem trgu, ki so jih predvidele prodajne službe in izvozni oddelek.

Realizacija bo predvidoma znašala 800.000.000 din na leto ali 66.666.000 din mesečno. To je okoli 14 % več kot v lanskem letu.

Večjo realizacijo bo v letu 1973 omogočila sprememba asortimenta izdelkov, delno pa tudi povečane cene za izdelke 114. panoge, ki so računane za celo leto, medtem ko so lani vplivale le na rezultat drugega polletja.

Plan števila zaposlenih. Za leto 1973 predvidevamo, da bomo imeli poprečno 3925 zaposlenih. Število predvidenih de-

lavcev po obratih in službah je izračunano na podlagi planiranega obsega proizvodnje ob upoštevanju sprememb asortimenta. V primeru, da se bo med letom planirani obseg proizvodnje spremenil, se bo temu ustrezno lahko prilagodilo tudi število zaposlenih v proizvodnji.

Po planirani realizaciji in številu zaposlenih bomo dosegli v letu 1973 produktivnost 16.985 din realizacije na zaposlenega mesečno.

Vsi predloženi plani bodo podlaga za izdelavo finančnega in drugih planov, ki so v pripravi.

Lansko leto smo v naši delovni skupnosti nadaljevali tudi z organizacijskim uredjanjem. Nova organizacijska oblika železarne Ravne z dvema proizvodnima enotama se je že pokazala za dobro.

Sedaj tečejo velike priprave za uveljavljanje ustavnih dopolnil. Nova organizacijska oblika v podjetju nam bo zelo koristila pri samoupravnem organiziranju, s katerim želimo prenašati pravice in dolžnosti v čim večji meri k neposrednemu proizvajalcu.

Leto 1972 je za nami. Pripraviti se moramo za vstop v naslednje leto. Bolj ko bomo pripravljeni, lažje in boljše bomo poslovali in šli naprej k novim uspehom.

Tako kot smo v začetku lanskega leta ugotovili naše glavne in najpomembnejše naloge, moramo tudi ugotoviti te ob začetku novega leta. Jasno si moramo postaviti cilje in za doseg te ciljev potrebne ukrepe. Te pa moramo še bolj dosledno izvajati in sproti kontrolirati njihovo uspešnost in doslednost.

Nedvomno bo morala naša delovna skupnost napraviti še več v letu 1973 na vseh tistih področjih, ki lahko prispevajo k skupnim naporom pri urejanju našega gospodarstva in družbenega življenja nasploh.

In tele naj bi bile naše glavne naloge v naslednjem letu:

- vsestranska štednja,
- boljše izkoriščanje proizvodnih naprav in delovnega časa,
- povečanje izplena in zmanjšanje izmečka,
- zniževanje vseh vrst stroškov,
- povečanje produktivnosti,
- izboljšanje kvalitete,
- izboljšanje dobavnih rokov,
- izdatno povečanje izvoza,
- nadaljnje zaostreno izterjevanje dolgov in
- načrtno vlaganje v nove investicije.

Vse te naloge bo treba kvantificirati in po samoupravni poti sprejeti ustrezne dokumente že ob začetku leta 1973. Pripravljene moramo biti na težje tržne pogoje. Pripravljene pa bomo, če bomo dosledno izpolnjevali in tekoče ugotavljali učinkovitost zgoraj zastavljenih nalog.

Prepričani smo, da bo vsa delovna skupnost železarne Ravne razumela naša nadaljnja hotenja in prizadevanja ter jih vsestransko podprla.

Zmota je dobra, dokler smo mladi; ne smemo pa je vleči s seboj v starost.

Moč jezika ni v tem, da tuje odklanja, temveč da ga pogoltne.

Gregor Klančnik

SKLENILI SMO LETO 1972

Staranje je zakon, ki se mu ne more nihče izogniti. Edino, kar nas tolaži, je resnica, da se staramo vsi in prej kot nas je večina želela, se nam je zopet obrnilo enoletno obdobje — izteklo se je leto 1972. Ob vsaki letni zamenjavi se že po običaju obrnemo nazaj na to važno mero življenja, da bi ugotovili prehojeno in pregledali dosežke.

Kot vsako je tudi preteklo leto 1972 polno dogodkov, zanimivosti, napredka in katastrof, veselja in žalosti. Pri tem pa narava zahteva svoje in prav pri kraju leta se je zopet stresla zemlja in na desettisoče ljudi v trenutku pokopala. Mnogo gorja prispevamo tudi ljudje. Že smo mislili, da bo novo leto v znaku miru in da bo z letom 1973 šla v zgodovino tragedija sedanosti, da bo konec boja in umiranja junaškega in nedolžnega vietnamskega ljudstva in drugih indokitajskih narodov. Oholost pa je zopet prevladala nad razumom in uničevalna sredstva, produkt človeškega uma, še dalje uničujejo naravo, ustvarjene dobrine in pobijajo trpeče ljudstvo Daljnega vzhoda. Ni je, na žalost, nadnaravne sile, ki bi delila pravico. V očeh celega sveta se nekaznovano, nečloveško trpinči narod, ki je postal velik po svoji plemeniti borbi za obstoj in svobodo. Solidarnost sveta bo tudi ta zločin kaznovala.

Za jugoslovanske narode je leto 1972 leto žive politične aktivnosti, leto spoznanja, preštevanja in leto preizkušenj ter trdne odločitve za nadaljevanje gradnje samoupravnega socializma.

Energičen poseg revolucionarnih sil

Naša družba se je znašla pred težko preizkušnjo. Pod plaščem demokracije in splošne liberalizacije so se nakopičila strukturalna neskladja med gospodarsko in negospodarsko dejavnostjo, med panogami, znotraj gospodarskih dejavnosti, med proizvodno in neproizvodno aktivnostjo, med izvozom in uvozom, med družbenim produktom in porabo, na področju pridobivanja in delitve dohodka ter osebnih prejemkov. Zaradi sistemskih slabosti se je pojavila nezdrava poslovna aktivnost, ki je razvila predvsem tiste proizvodne dejavnosti, ki se napajajo z inozemskim reprodukcijskim materialom in sestavnimi deli, zapostavila pa lastno surovinsko osnovo. Nakopičena nasprotja so dosegla kritično raven, odnosi med ljudmi so postali napeti in padlo je zaupanje v osrednjo politično organizacijo ZK ter v predstavniške organe. Zunanji opazovalci so že predvidevali krizo in celo razpad Jugoslavije. V težki preizkušnji pa je samoupravna družba pokazala, da ima dovolj zdravih moči za učinkovito izločanje vseh virusov, ki slabijo organizem naše socialistične družbe. V letu 1972 je bilo dokazano, da načelo permanentne revolucije pri nas še živi in da smo trdno odločeni doseči učinkovitost samoupravne družbe.

Odprava nastalih neskladij v strukturi gospodarstva in v dohodkovni sferi, politično škodljivih socialnih razlik, je sedaj konkretno oblikovana in z obvezo sprejeta

zadolžitev, ki nujno terjaja samoodpoved na vseh ravneh, zniževanje preobsežne splošne in kolektivne porabe, stagnacijo dohodkov gornjih plasti in zlasti večjo rentabilnost in produktivnost dela. Poizkus, da bi se obveznosti in žrtev, ki jih zahteva stabilizacija, otresli, je torej bil preprečen. Energičen poseg subjektivnih družbenih sil je ponovno okreplil ugled in zaupanje v zvezo komunistov, ki je s tem dokazala svojo budnost in trdnost pri izločanju ovir na poti gradnje socializma.

Železarji na kurzu stabilizacije

Združeni železarji smo že od takrat, ko smo klonili pred težavami gospodarske reforme in s pretirano liberalizacijo in porabo sprožili plaz inflacije, ki je siromašila predvsem proizvajalce reprodukcijskega materiala z maksimiranimi cenami, opozarjali na nevarne posledice politike. Dokazovanje pa je bilo dolgotrajno in že je kazalo, da nam primanjkuje moči za prilagoditev obroka investicije, splošne in osebne porabe na razpoložljiva in predelana sredstva. Z zadovoljstvom smo zato sprejeli odločitev o vstopu v stabilizacijo in podpirali vse posege za njeno ustvaritev. Še posebej smo odobravalni energično intervencijo družbe za vključitev korekcijskega motorja subjektivnih sil za vračanje na pravo stabilizacijsko smer razvoja.

Kljub zahtevni problematiki, ki je bila posledica zgubljenega in odlitega dohodka v prejšnjih letih, smo v združenem podjetju poleg zahtevnega gospodarskega načrta za leto 1972 izdelali enoten likvidnostni načrt in načrt optimizacije izkoriščanja proizvodnih potencialov. Potem ko smo od leta 1970 zopet postali dohodkovno zdravi v vseh organizacijah združenega dela in v bruto akumulaciji dosegli ugodno rast,

je nelikvidnost postala glavno breme naše poslovne aktivnosti. Neposlovno obnašanje naših odjemalcev nam je v visokih terjatvah blokiral skoraj celotno našo akumulacijo. Ne samo s knjigovodsko ugotovljenim dohodkom, temveč tudi z likvidnostjo smo hoteli postati zdrava poslovna ustvarjalnost.

Uspehi skupnih nastopov

S celoletno prizadevnostjo smo relativno zoževali terjatve kupcev in širili finančne virove za proizvodnjo. V borbi za deblokado žiro računov se je prva teh neprijetnih okovov rešila, in to sredi leta 1972, železarna Ravne, sledila ji je v decembru železarna Štore, najtežji problem, železarna Jesenice, pa je bila na vrsti šele tik pred sklenitvijo leta 1972.

Največji uspehi skupnega prizadevanja združenega slovenskega železarstva v preteklem letu so bili:

— intervencijsko reševanje za redno izplačevanje osebnih dohodkov,

— učinkovito obračanje skupnih bančnih in drugih finančnih sredstev, kar je omogočilo relativno tekoče oskrbovanje s surovinami, zlasti iz uvoza,

— skupno reševanje problematike terjatev, ki se kljub povišanju realizacije za 15 % med letom niso povišale,

— pridobitev dodatnih kratkoročnih in dolgoročnih kreditnih finančnih likvidnostnih virov v višini 80 milijonov din,

— izposlovani odstop anuitet republike za leto 1972 združenemu podjetju za kredite, dane železarnam iz sredstev federacije,

— odločitev LB za sodelovanje pri gradnji osrednjega objekta srednjeročnega razvojnega programa ZP — valjarne za hladno valjane trakove in pločevino z dodeljenim kreditom v višini 150 milijonov din in prevzeto garancijo za inozemske kredite,

— začetek oskrbovanja železarne Štore z bogato brazilsko rudo,

Pri izviru žlahtnega jekla

— redno oskrbovanje s ferolegurami in starim železom ter skupni nastop za objektiviziranje obračuna egalizacijskega sklada starega železa ZJŽ,

— povečanje blagovne izmenjave z vzhodnoevropskimi državami,

— ubrano delo raziskovalne dejavnosti,

— uspešna izpeljava prve faze integracijskega povezovanja kovinske industrije in ZPSŽ z zasnovano ustanovitvijo poslovno interesne skupnosti proizvodnje in predelave jekla. V tej poslovni skupnosti bodo v združena podjetja integrirani proizvajalci cestnih in železniških vozil, bele tehnike, strojogradnje in jeklenih konstrukcij, ZP slovenske železarnice in blagovni promet;

— uspešna izvedba prve faze priprav za osnove TOZD v organizacijah združenega dela in samoupravnih sporazumov

Dosegli smo:

		indeks 71/72	SRS
— surovega železa	189.000 t	104,1	
— surovega jekla	681.000 t	101,6	
— blagovne proizvodnje	549.000 t	105,1	107
— realizacije	2.393 milijonov din	114,6	124
— izvoza	12.230.572 \$	154,5	120
— zaposlenih	11.788	100,8	103,7
— sklad osebnih dohodkov	406 milijonov din	123	123
— poprečnih OD neto	1.970 din	122	119
— akumulacije bruto	386 milijonov din	134	

Iz primerjave z gibanjem gospodarstva v SRS se vidi, da so osebni dohodki v ZPSŽ rastli relativno hitreje kot poprečno v republiki. Ugodno je tudi gibanje bruto akumulacije, to je seštevka amortizacije in dobička. Rezultati so dokaz dobrega dela in ugodnih učinkov spremenjenih cen jekla. Akumulacija se bo pa zmanjšala za na up prodano blago, ker terjatve presejajo 90 dni, kar bo že na dan 1. 1. 1973 pomenilo zmanjšanje sredstev za okrog 16 milijonov din. To pomeni, da se nam v

med TOZD in organizacijami združenega dela v ZPSŽ,

— stalna prisotnost pri predstavnihskih organih, ki je imela svoj vpliv zlasti na besedilo družbenega načrta razvoja SRS od leta 1971 do 1975.

In rezultati poslovanja

Ob ugotavljanju dobrih dosežkov skupnosti moramo izluščiti tudi tisto, kar nas združuje ali celo vleče nazaj. Kot prvo — ne moremo se posebno pohvaliti s proizvodnjo grodlja in surovega jekla. Medtem ko smo v tej substanci, od katere je odvisen obseg proizvodnje vseh obratov železarn, napredovali lani proti letu 1970 za 7%, je letošnja rast nasproti letu 1971 pri grodlju le za 4%, pri surovem jeklu pa za 1,6%.

prihodnje ne bo rentiralo prodajati blaga slabim plačnikom.

V letnem načrtu proizvodnje smo predvidevali 208.000 t surovega železa in 718.665 t surovega jekla, kar pomeni, da smo za načrtovano proizvodnjo zaostali za 9,2% oziroma za 5,3%. Le delno lahko ta zaostanek opravičujemo z redukcijo električne energije in drugimi objektivnimi vzroki.

Posamezne železarnice so k proizvodnemu rezultatu celega podjetja prispevale:

	Jesenice	Ravne	Štore	ZPSŽ
— surovo železo	75		25	100
— surovo jeklo	69	26	5	100
— blagovna proizvodnja	58	20	22	100
— realizacija	55	29	16	100
— izvoz	37	39	24	100
— zaposleni	48	32	20	100
— sklad osebnih dohodkov	48	33	19	100
— akumulacija bruto	51	39	10	100

Na podlagi dosežkov v letošnjem letu stopamo načrtno v novo letno obdobje.

Likvidnost — motiv leta 1973

Z bilanco poslovanja za leto 1972 in celotne naše aktivnosti smo za leto 1972 torej v glavnem lahko zadovoljni. Za naslednje

leto želimo, da bi po zastavljeni poti šli dalje.

Načrt predvideva:

		indeks 72/73	SRS
— surovega železa	203.000 t	107,4	
— surovega jekla	734.000 t	107,7	
— blagovne proizvodnje	637.380 t	107,3	106,5
— realizacije	2.743 milijonov din	114,6	118
— izvoza	17.120.396 \$	139,9	112
— sklad osebnih dohodkov	454 milijonov din	112	114

Tako načrtano proizvodnjo bo možno doseči:

— z urejenim oskrbovanjem,

— z učinkovitim financiranjem,

— z uspešnim vodenjem tehnološkega procesa,

— z vzpodbudno in pravično delitvijo osebnih dohodkov,

— s sprotnim izpopolnjevanjem proizvodnih naprav.

Izbira in selektivnost kupcev po plačilni disciplini bo glavni pogoj za doseganje vseh drugih predvidenih rezultatov. Na koncu leta dosežena deblokada vseh žiro računov je bil velik uspeh leta 1972, še večji uspeh leta 1973 pa bi bila celoletna likvidnost. To pa zahteva razsodno in dobro prodajno politiko, ki se pri referentu, ki pogodbe pripravlja, le odraža, kreira pa resnično v proizvodnji.

Likvidnost naj bi bila motiv, iz katerega bodo razvite vse druge proizvodne poslovne naloge — optimalno izkoriščanje proizvodnih zmogljivosti za določenega plačilno sposobnega kupca. Boljša organiziranost in učinkovit vpliv proizvajalcev na poslovno dogajanje bo važen pogoj poslovnim uspehom. V novem letu moramo zato do konca izpeljati delovanje TOZD, urediti medsebojne odnose med TOZD v organizacijah združenega dela in na ravni združenega podjetja.

Razumevanje, ki ga je pokazala družba z delitvijo likvidnosti kreditov, odstopljenimi anuitetami, odloženim vračanjem kredita in z odobritvijo investicijskih kreditov ter deviznih garancij, bi moralo v vseh naših delovnih organizacijah na Jesenicah, Ravnah in v Štoreh pomeniti cepivo, ki bo pregnalo vse notranje slabosti, ki nam hromijo podjetniški organizem in zmanjšujejo poslovne rezultate. To bo najboljši način izražene hvaležnosti; za uspeh te akcije pa nihče ni tako zainteresiran kot mi sami.

Z željo, da bomo v novem letu nadaljevali pot napredka in uveljavljanja slovenskega železarstva, želim vsem delavcem v organizacijah združenega dela — gorenjskim, koroškimi in štajerskim jeklarjem ter njihovim družinskimi članom

srečno in uspešno novo leto
1973.

Opravičilo

Med pogovorom v salonu je neka gospa globoko vzdihnila, rekoč:

»Oh, ti možje, vsi so enaki!«

»Kadar pravi gospa,« je rekel knez de Ligne, »da so vsi možje enaki, se hoče s tem opravičiti, ker jih je imela več.«

Kompromis

Lin Yutang je dejal o ženski modi naslednje:

»Sleherna ženska obleka je kompromis med željo, da bi bila oblečena, ki jo ženska prizna, in željo, da bi bila slečena, ki je ne prizna.«

V najem

Knez de Ligne je takole gledal na zakon:

»Po mojem bi moral pred poroko vsakdo ukrepati tako, kot je v navadi pri stanovanju: najameš ga za nekaj let in — če je v redu — ga potem kupiš.«

10. letnik Informativnega fužinarja

Naš Informativni fužinar stopa v deseto leto svojega obstoja. Namen, zaradi katerega je bil ustanovljen ob Koroškem fužinarju, velja še danes, namreč obveščati sodelavce o najvažnejših dogodkih v tovarni, predvsem o proizvodnji, poslovanju ter delu organov upravljanja.

Bežen pregled čez zaključenih devet letnikov pokaže, da je naš časopis opravičil svoj obstoj, saj so ga ljudje sprejeli za svojega in imajo do njega kritično ustvarjalni odnos. Kakor je rasla tovarna, tako je z njo rasel tudi Informativni fužinar. Povečal je svoj obseg od prvotnih poprečnih 12 na poprečnih 20 str., ki pa jih neredko presežemo. Povečal je naklado na 5.000 izvodov, pozitivna sprememba pa je tudi v tem, da smo ga prvih nekaj let prodajali, zdaj pa ga prejema brezplačno vsi zaposleni, študenti zunaj Raven in v šolskem centru, sodelavci, ki služijo kadrovske rok, in naši upokojeanci.

Vsebinsko se Informativni fužinar sicer ni bistveno spremenil, vendar ostaja vtis, da so bili prvi letniki nekoliko bolj živahni kot zadnji. Tako smo na primer imeli takrat redne rubrike »Fotokritika«, spuščali smo se v polemike v tovarni in kraju. Večkrat se je zgodilo, da je kmalu po izidu številke začel zvoniti telefon, v njem pa so se oglašali razburjeni glasovi. To je bilo sicer včasih neprijetno, v bistvu pa dobro znamenje za odmevnost časopisa. Imeli smo rubriko »Naši obrazi«, v kateri smo z besedo in sliko predstavili najboljše delavce iz vseh obratov. Opravili smo tudi »rundo« ter intervjuvali vse (takrat še) vodje sklopov in obratovodje. Ob dnevu žena smo šli po obratih ter predstavljali sodelavke. Skratka — takrat je bilo več obrazov iz obratov kot danes. Za časopis je škoda, da tega danes ni več toliko.

Zakaj je Informativni fužinar nekoliko odstopil od svoje takratne vsebinske usmeritve? V glavnem zato, ker nam ni uspelo vzgojiti širšega kroga sodelavcev, ki bi stalno dobavljali sveže gradivo za objavo. Potem je objavljanje obrazov začudo vzbudilo tudi precej negotovanja in posmeha — torej ravno obratno od tega, kar smo nameravali. Tako »obrazov« niti ni bilo več lahko dobiti, tudi intervjujev ne vedno, kritika pa je tudi obtičala pri malenkostih (malice, zanemarjenost jedilnic itn.), pri večjih stvareh pa se je zataknilo. Recimo, da klima za to ni bila najbolj ugodna.

Se je pa zato naš časopis vsebinsko in strokovno razširil, reorganizacija samoupravljanja nam je že dala nekaj novih stalnih sodelavcev, treba pa je narediti vse, da jih bomo dobili še več. Seveda bomo o tem manj teoretizirali in raje delali dober časopis.

Ob naši desetletnici pa se že javljajo glasovi in težnje, naj bi Informativni fužinar postal 14-dnevnik. Da bi nas tak časopis neprimerno hitreje obveščal, je jasno, in torej o koristnosti takšnega koraka ni dvoma. Resnica pa je, da tega zaenkrat še ne zmoremo iz dveh preprostih vzrokov:

- ni stalnega dotoka informacij,
- ni dopisnikov, ki bi samoiniciativno prinašali članke in ki bi jih prinašali redno.

Dokler ne bo to urejeno, bi bil vsak prehod na 14-dnevnik samo tvegan poskus, ki bi se prav tako lahko tudi ponesrečil, tega pa si ne želimo.

Tako je torej ta prvi jubilej izrazito delaven in obvezuje k izboljšanju našega ča-

sopisa, da bo morda lahko petnajstletnica že bolj umirjena in svečana.

Ob tej priložnosti se zahvaljujem vsem dopisnikom, posebno pa članoma uredniškega odbora Jožetu Delalutu in Jožetu Šaterju, ki sta vsa ta leta od začetka naprej sooblikovala vsebino Informativnega fužinarja.

Urednik

Kritično in odkrito — delavci o obveščanju

Služba za tovarniški tisk je skupaj s kadrovskim oddelkom izvedla anketo med sodelavci o tem, kaj mislijo o obveščanju v železarni. Računamo, da bomo rezultate ankete lahko objavili v naslednji številki, danes pa pogledajmo, kaj vse so posamezniki predlagali, da bi bilo treba pri nas še uvesti za boljšo obveščenoost.

Obveščanje v redu — le nekaj glasov

Naj nam je to ljubo ali ne, vendar glasov, ki brez pridržkov pravijo, da je naše obveščanje dobro, sicer je nekaj, vendar so v krepki manjšini. Res je tudi druga skrajnost, ki pravi, da je naše informiranje zanič, šibka. Toda če je predlogov za izboljšanje toliko, kot se jih je nabralo v naši anketi, in če so poleg tega še tako različni, potem stanje zares ni zadovoljivo.

Več sestankov, več sej, več obveščanja od vodilnih

Po številu predlogov je na prvem mestu želja in čelo že kar zahteva, da je treba po obratih sklicevati več sej ter na njih govoriti o delu in poslovanju obrata, podjetja ter obravnavati vse stvari, ki so delavcem blizu. Zelo jasna je želja, naj se takih sej udeležujejo tudi obratovodje, ki bi lahko odgovarjali na vprašanja delavcev. Pojavilo se je tudi mnenje, da nadrejeni najlažje obveščajo svoje podrejene, če imajo interes za to. Nedvomno je koristen tudi predlog,

da bi iz zapisnikov delovnih skupin izbrali in objavili zanimivosti.

Preveč strokovnih člankov in tujk

Najbolj odločen je bil sodelavec, ki je terjal, naj bi tehnični članki izhajali v posebnem biltenu, namenjenem strokovnjakom. Drugi se omejujejo na preprosto negotovanje: »strokovnih člankov je preveč«. Seveda se ta »strokovnost« lahko nanaša enako na tehniko kot na ekonomiko in politiko.

Odklonilen odnos do »strokovnosti« si smemo razlagati tako, da postane vsaka stvar »strokovna« v slabem pomenu besede takrat, kadar je pisana »nerazumljivo«, z obilico tujk. In res se pojavlja vrsta zahtev po razumljivosti, uporabljanju domačih besed namesto tujk itn. Kot željo po razumevanju te strokovnosti pa se da razlagati osamljen predlog, naj bi v podjetju predvajali kratke filme s področja strokovne tehnologije in varstva pri delu.

Mesečno obveščanje o gibanju osebnih dohodkov

Pred leti je Informativni fužinar vsak mesec objavljala tabelo o poprečnih osebnih dohodkih po posameznih obratih. Po sklepu organa, ki je uredniškemu odboru nadrejen, smo s tem objavljanjem prenehali. Danes, ko celo osebni dohodki posameznikov prodirajo v javnost in so predmet res-

Bele strmine

nih razprav, se je tudi med našimi delavci pojavila zahteva, naj bi obveščanje o OD spet povzeli. Zahteva, naj bi objavili kar plačilno lestvico, češ da ni samo ena vrana bela, je sicer osamljena, po svoje pa gotovo tudi razlaga splošno razpoloženje o tej temi.

Sem spada tudi misel, naj bi pisali več o službenih potovanjih, katera so bila za železarno koristna in katera ne. Posebno pa bi kazalo kmalu zopet ustreči želji, naj bi objavili formulo za izračun osebnih dohodkov, da si jih bodo lahko delavci sami izračunavali.

Obveščanje med glasbo

Naši zvočniki sicer že lep čas molčijo, veliko število delavcev se pa vendarle še spominja, da smo nekoč poslušali obvestila med malico ob glasbeni spremljavi in nekaj podobnega želijo tudi zdaj. V skupni jedilnici ali v času malice po posameznih obratih, to je vseeno, glavno, da bi bilo vsakega nekaj — glasbe in kratkih obvestil. Ker je montaža nove razglasne postaje obljubljen za prve mesece tega leta, se bo morda ta želja še najprej izpolnila.

Kako živijo delavci

Delavci sami o sebi, novinarji o delavcih, več iz življenja delavcev, reportažni zapisi o posameznih poklicih v naši železarni in naših ljudeh, to so precej številne želje, izražene tudi še v drugih oblikah. Zahteva po stalni rubriki »vprašanja in odgovori« spada sem, želja po objavljanju humorja iz tovarne prav tako. Nemara še predlog, da bi tiskali informacije o napakah posameznikov in jih kritizirali ter pohvalili prizadevne, a tihe delavce, ki se ne rinejo v ospredje.

Kaj bi le rekli anketiranci, če bi vedeli, da je zahtevana rubrika usahnila, ker ni bilo vprašanj od nikoder, pred leti pa rubrika »Naši obrazi« zaradi javnega norčevanja iz tistih, o katerih smo v njej pisali?

Obveščanje vnaprej in bolj pošteno

Zelo tehten je pomislek, da smo doslej zmeraj obveščali o delu samoupravnih organov z zakasnitvijo, za nazaj, o že sprejetih sklepih, zelo malo pa vnaprej, o predlogih, s čimer bi omogočili širšo razpravo in kdaj morda tudi drugačne sklepe, v vsakem primeru pa bi slišali več mnenj. Tudi o delu komisij delavskega sveta smo pisali malo in je kritika upravičena.

To pomanjkljivost skušajo v zadnjem času odpraviti Obvestila delovne skupnosti. Kljub temu se je ob mnenju, da je Obvestil preveč, pojavilo tudi nasprotno, da jih je premalo. V ravnotežju se zdijo zahteve, naj Informativni fužinar ostane mesečnik, z onimi, ki pravijo, naj postane štirinajstdnevnik. En sam glas hoče tednik, prav tako osamljena je pritožba, da se informacije pri nas pogosto duplirajo, pa je mogoče isto stvar slišati in brati dvakrat, trikrat. Višje ko je človek po položaju, bolj je pač obsojen na to.

Silno ostra je kratka zahteva, da je treba obveščati več in bolj pošteno (torej zdaj nepošteno?), enako druga, ki terja podajanje resničnih in popolnih podatkov in se sprašuje, od kod glasovi o milijardah ob koncu leta 1972. Tudi naprej se bomo tru-

dili obdržati navado, da bodo konkretna vprašanja dobila konkretne odgovore.

Izobraževanje, kultura, zabava

Tu lahko končno združimo še vse preostale predloge, le zahteva po bolj urejenih oglasnih deskah ne spada sem. Po vrsti vse misli so premisleka in upoštevanja vredne. Nanizajmo jih po vrsti:

— objaviti zgodovino železarne v nadaljevanjih,

— objaviti uspele patente naših sodelavcev od l. 1945 do danes,

— omogočiti sodelavcem, ki imajo »žiličo« za pisanje, izpopolnjevanje v novinarstvu,

— pridobiti naše štipendiste za pisanje člankov,

— objavljati knjižne novosti iz knjigarn ali mestne knjižnice,

— objavljati križanke.

Mnenj in predlogov je torej več kot dovolj. Če jih bomo s pomočjo sedanjih dopisnikov uspeli izvesti tudi samo pol, bi bilo naše obveščanje za 50 odstotkov boljše. Vabimo še nove, da bi bil odstotek čim višji.

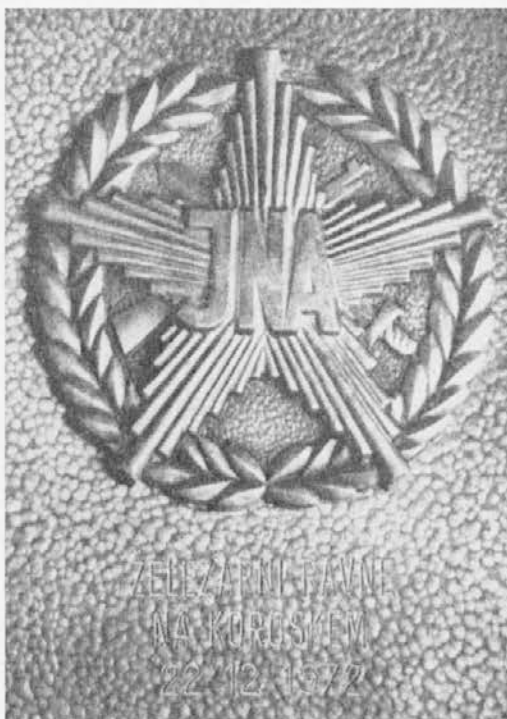
Urednik

VISOKO PRIZNANJE ŽELEZARNI RAVNE

Na dan jugoslovanske ljudske armade 22. decembra 1972 je železarna prejela plaketo JNA z zlato zvezdo. Tako visoko odličje je priznanje vsemu kolektivu železarne Ravne od direktorja do delavca na posameznem delovnem mestu za vse dosedanje požrtvovalno in vestno delo tako posameznikov kot celotne železarne za potrebe naše armade kakor tudi za usposabljanje vseh naših sodelavcev za splošni ljudski odpor.

To visoko odličje, ki smo ga prejeli, naj nas navdahne za še boljše bodoče delo tako za potrebe JNA kot tudi pri nadaljnjem usposabljanju naših sodelavcev za splošni ljudski odpor.

F. B.

Lepo priznanje

Mladi so zborovali

Dne 17. decembra 1972 je bila v Domu železarjev izredna konferenca TK ZMS. Poleg mladincev so se je udeležili še gostje: tov. Ošlak, tov. Kugovnik, glavni direktor železarne tov. Fale, predstavniki JLA, tov. Krenker ter predstavnik mladine iz Štor. Tudi udeležba naših mladincev je bila zadovoljiva.

Prvi je podal svoje poročilo tov. Kranjc. Poudaril je, da če se hoče mladina vključiti v aktivno delo, se mora za to potruditi, kar pa bi dosegli, če bi se tesno povezali z ZK. Dejal je, da bodo v letu 1973 s pomočjo ZK organizirali sestanke, na katere bodo povabili njihove predstavnike.

Nato sta poročala tov. Ljubo Prikeržnik in vršilec dolžnosti predsednika tov. Rudel. Ta je dejal, da se v kratkem času ni dalo mnogo narediti. Ker so v železarni tri enote, naj bi se v vsaki od teh enot volila predsednik in sekretar. Ti bi bili zadolženi za to, da bi delo po obratih potekalo dobro. V komite bi moral biti vključen tudi predstavnik šolskega centra. Predlagal je tudi, da bi v železarni uvedli pobiranje članarine. Iz blagajnikovega poročila je bilo razvidno, da je od 2.639.000 starih din za dejavnost mladih ostalo še 519.000 starih din, vendar bo od tega treba poravnati še nekaj obveznosti.

Sledilo je poročilo športnega referenta Kričaja. Povedal je, da so mladinci v marcu priredili medobratno tekmovanje v namiznem tenisu, toda udeležba je bila zelo slaba. V vodstvu so ugotovili, da mladih ne znajo pravilno pritegniti. Poskusili so potem tako, da so izobesili plakate in obveščali posameznike, nato uspeh ni izostal. S to akcijo se je število aktivnih mladincev povečalo od 30 na 50. Ker pa jim niso dajali nalog in jih zaposlili, so se zopet porazgubili.

Kot predstavnik komiteja ZK je govoril tov. Ošlak o sodelovanju z mladimi, tov. Žnidar pa o pomenu ustanavljanja TOZD v železarni. O kadrovski politiki je govoril tov. Zafošnik, o delu in poslovanju železarne pa tov. Fale. Predstavnik mladine iz Štor je zaželel mladim ravenskim železarjem in njihovemu vodstvu mnogo uspeha ter dejal, da bi morala mladina iz obeh železarn tesneje sodelovati.

Potem je konferenca izvolila nov komite. Predsednik TK ZMS je postal za naslednje mandatno obdobje tov. Gino Krauberger, valjarski mojster.

Cvetka Golob

Svobodno izražanje

Živalski vrt v Parizu je nabavlil mladega slona. Tedaj je rekel Charles Duclos svojim prijateljem:

»Pogovarjajmo se o slonu. To je edina velika žival, o kateri se človek lahko svobodno izraža.«

Vsekakor

Sacho Guitryja so vprašali, če je za to, da se ohrani stara francoska navada poljubovanja rok.

Odgovoril je:

»Vsekakor! Nekje je vendar treba začeti!«

30 - LETNI JUBILANTI DELA

Slavni možje so o delu napisali naslednje:

»Če bi ljudje zares hoteli delati, bi še danes orali zemljo z lesenimi palicami in prenašali tovor na hrbtih.« (W. Feather)

»Delo sladi življenje, toda vsi nimajo radi sladkarij.« (V. Hugo)

»Ljubim delo. Ure in ure lahko sedim in gledam, kako ljudje delajo.« (J. K. Jerome)

Da bi uživali logiko očitne resnice, ki pravi: »Delati čim manj, da bi pridelali čim več,« si je treba predstavljati, kako modruje lastni želodec:

»Jesti čim manj in prebaviti čim več.« (U. Ojetti)

Duhovitosti, polresnice, resnice, šale, revolucije, reforme — vse o delu, za svobodno delo, za očlovečenje dela, za lažje delo, v resnici pa za delavca, za njegovo osvoboditev, za resnično, pravo težo njegove besede in misli.

O zvestobi raje ne navajamo tujih misli, naj bi bile še tako bleščeče in hudomušne (kar pomislimo na svečane listine o večnem prijateljstvu med državami, na moško in žensko zvestobo itn.).

Tu pa imamo pred seboj pet primerov 30-letnega zvestega dela. Zvesto delo je pojem, ki smo mu iz spoštovanja podelili pomen zlatega praznika, čeprav ga dlakocepsko natančno še nihče ni razložil ne pri nas ne drugje.

Biti zvest eni tovarni, pomeni pognati korenine v kraju in med ljudmi, se izbrusiti v svoji stroki do popolnosti ter biti mojster svojega dela v dobro vse delovne skupnosti.

Zato iskrena hvala vsem zlatim jubilarantom!

Ludvik Arcet

Rodil se je 20. julija 1916 v Vitanju. Pri hiši je bilo deset otrok, zato je moral že prav mlad od doma. Hodil je od kmeta do kmeta in si tako služil svoj vsakdanji kruh. Njegov oče je delal na Lešah na žagi in mladi Ludvik je odšel k njemu. Leta 1942 je dobil delo v ravenski železarni in delal najprej »na placu«, nato pa sedem let na postaji.

Sedaj je zaposlen v energetskega oddelku kot kompresorski strojnik. Delal je tudi v kotlarni, kjer je pri delovni nezgodi izgubil tri prste. Nadrejeni hvalijo tovariša Arceta kot vestnega in prizadevnega sodelavca.

Karel Janet

Rojen je bil leta 1921 v Mežici. Oče je bil kovač v železarni. Pri hiši so bili štirje otroci. Mladi Karel je začel leta 1938 delati v železarni na Ravnah. S svojim služkom je pomagal vzdrževati tudi svoje brate. Proti koncu vojske leta 1945 je bil ranjen na Poljani, zato se je moral po osvoboditvi zdraviti v Dobrni in Topolšici. Invalidska komisija mu je takrat odobrila šestmesečno »bolniško«. Toda čeprav v tem času še ni ozdravel, je moral vseeno na delo. Sicer je že od svojega 18. leta boležal na pljučih, a na zdravniške preglede

Ludvik Arcet

Karel Janet

Dominik Kos

Avgust Kristavčnik

Jožef Paradiž

v Slovenj Gradec je hodil večinoma kar peš, saj pri hiši ni bilo denarja za avtobus in vlak.

Na Ravnah si je ustvaril družino. Kmalu se bo umaknil v pokoj, da si bo lahko, čeprav še ne star, malo odpočil.

Dominik Kos

Rojen je bil 30. julija 1924 v Lupinjaku v občini Pregradi. Njegov oče je bil rudar. Ker pa so takrat rudniki po vrsti propadali, se je družina precej selila; najprej v Trbovlje in v Šentjanž na Dolenjskem, nazadnje pa na Koroško, kjer se je oče zaposlil v holmeškem rudniku. Ko je tudi ta rudnik prenehal delati, se je oče l. 1928 preselil na Ravne, l. 1930 pa je prišla za njim tudi družina.

Dominik je obiskoval v Mariboru meščansko šolo. Med okupacijo je šolanje prekinil zaradi svoje slovenske zavednosti.

Leta 1941 se je pod pritiskom zaposlil v ravenski železarni, v obratu vzmeti, in delal kot pomočnik ravnalca. Leta 1943 so ga odpeljali v okolico Dunaja na delovno akcijo, tako imenovani »Arbeitdienst«, od tam pa so ga mobilizirali v nemško vojsko.

Med svojim prvim dopustom je navezal stike s partizani in se ni več vrnil v vojsko. Leta 1945 se je zopet zaposlil v železarni. Obljubljeno mu je bilo delovno mesto vodje špedicije, ker pa je bil mobiliziran, tega delovnega mesta ni dobil. Danes je zaposlen v PDM kot referent za prodajne ponudbe.

Zunaj službe je bil zelo aktiven v smučarskem športu, kjer še zdaj pomaga, kolikor more.

Avgust Kristavčnik

Rodil se je 19. julija 1915 na Tolstem vrhu in je v mladosti živel pri materi na kmetiji. Ko je bil star 24 let, so ga poklicali k vojakom. Ko je odslužil svojih 18 mesecev vojaškega roka, so mu ga podaljšali še za šest mesecev. Takrat pa je izbruhnila vojna in je kot jugoslovanski vojak prišel v nemško ujetništvo, kjer je v enem letu menjal štiri taborišča.

Ko se je leta 1942 vrnil domov, se je zaposlil v železarni. Ustvaril si je družino. Zadnja leta precej boleha in bo verjetno moral v invalidski pokoj.

Njegovi nadrejeni in sodelavci ga poznajo kot dobrega in pridnega sodelavca.

Jožef Paradiž II

Rojen je bil 15. marca 1922 na Tolstem vrhu. Pri hiši je bilo štirinajst otrok, od katerih jih živi še enajst. Oče je bil zaposlen v železarni, živeli pa so v zelo težkih razmerah. Mladi Jožef se je zato moral kmalu zaposliti.

Z NOB je sodeloval od leta 1944, in sicer na dravograjskem terenu. Sedaj dela v livarni kot žerjavovodja. Čeprav še stane na Tolstem vrhu kot podnajemnik, se bo kmalu preselil v novo hišo, ki si jo je zgradil s pridnostjo in trdom, saj je znan kot vesten in vzoren delavec.

Jubilanti dela v letu 1972

Obrat	Delavci			Delavke		
	10 let	20 let	30 let	10 let	20 let	30 let
UPRAVA	6	11	—	7	4	—
Skupne službe enote I.	9	2	—	1	—	—
Topilnica	3	4	1	—	1	—
Livarna	5	17	1	—	—	—
Valjarna	9	5	—	—	1	—
Kovačnica	8	11	—	—	—	—
Jeklovlek	1	1	—	—	—	—
ENOTA I. SKUPAJ	35	40	2	1	2	—
Skupne službe enote II.	4	9	2	3	—	—
Kalilnica	—	1	—	—	—	—
Obrat industrijskih nožev	2	2	—	—	—	—
Obrat pnevmatskega orodja	4	3	—	—	1	—
Obrat strojev in delov	4	8	—	—	—	—
Vzmetarna	3	5	—	—	—	—
ENOTA II. SKUPAJ	17	28	2	3	1	—
Skupne službe tehn. sl.	8	8	—	—	1	—
Energetski obrat	3	3	1	—	—	—
Elektro remont jaki tok	2	3	—	—	—	—
Elektro remont šibki tok	1	1	—	—	—	—
Strojni remont	7	3	—	—	—	—
Gradbeni remont	—	2	—	—	—	—
Promet	8	5	—	—	—	—
TEHNIČNE SLUŽBE SKUPAJ	29	25	1	—	1	—
PODJETJE SKUPAJ	87	104	5	11	8	—

Zdravje zaposlenih

Navada je, da konec vsakega leta pregledamo uspehe in neuspehe v preteklem obdobju in ugotovimo, na katerem področju smo bili uspešnejši in na katerem manj. Pri zdravju zaposlenih, če gledamo število primerov in izgub delovnih dni, je bilo glede na enajstmesečne podatke 1972 leta in preteklega leta zaslediti izboljšanje v korist zdravih za 0,16 %. Tako je bilo v letu 1971 5,25 % izgube delovnih dni zaradi bolezni, medtem ko v letu 1972 le 5,09 %. Izboljšanje oziroma zmanjšanje izostankov zaradi bolezni je v prid boleznim nad 30 dni, in sicer v letu 1971 je bil izpad dni 2,59 % v letu 1972 pa 2,25 %. Nasprotno pa se je poslabšalo stanje kratkotrajnih bolezni do 30 dni, in sicer od 2,65 % v letu 1971 na 2,84 % v letu 1972. Padec izgube delovnih dni je tudi za postrežbo družinskih članov, za porod in skrajšani delovni čas rekonvalescentom, medtem ko se je skrajšani delovni čas doječim materam za nekaj porenov povečal.

Podatki v bistvu res niso v občutnih razlikah, če primerjamo števila enega leta z preteklim letom. Nasprotno pa, če poznamo stanje izgube delovnih dni zaradi bolezni v drugih sorodnih in nesorodnih podjetjih, ugotovljamo, da uspehi niso majhni, ampak zelo veliki, seveda če nas podatki ne varajo in se za njimi ne skriva kakšno presenečenje, na kar bi lahko odgovorila le temeljita raziskava. Stalež bolnih je nizek v naši delovni organizaciji kljub življenjskim razmeram, ki niso lahke glede na težko industrijo, pogoje dela in druge življenjske pogoje v samem kraju, ki niso najboljše. Res je tudi to, da je starostna struktura zaposlenih ugodna in da so lju-

dje v mlajših letih bolj zdravi kot v starejših, vendar pa obstaja še ena ugotovitev, ki govori, da se mlajši borijo za vsak dinar bolj kot starejši in glede na to brez nujne nočejo poiskati zdravnika, kar pa je še posebno značilno v času tako občutnega nihanja višine OD in glede neugodnega sistema nagrajevanja v času bolniškega dopusta. Posamezniki, ki gredo v stalež bolnih, so prizadeti tudi za prek 50 % osebnega dohodka, zlasti v zadnjih mesecih v letu, ker se jemlje osnova za izračun nadomestila OD v času bolezni poprečni OD iz preteklega leta, ki je že v poprečju nižji za 28 % od poprečja v zadnjih treh mesecih. Posameznik prejme le 80 %, tako da je v večini primerov nadomestilo 50 % in ne 80 %, kot se govori. Nadalje je zdravljenje vezano še na druge stroške participacije, da sploh ne omenjamo potrebe po dražji vitaminski hrani, ki je potrebna za čim prejšnje okrevanje.

Razmišljanja okrog podatkov-številk, nas večkrat prevarajo. Ravno v takih zadevah, kot je zdravje, lahko zapustijo težje posledice, če ne ukrepamo pravočasno. Zato je akcija za spremembo sistema nagrajevanje v času bolniškega dopusta tembolj upravičena.

Fanika Korošec

DELAVSKA SAMOUPRAVA V ENOTI II

V obratih mehanske obdelovalnice oziroma v enoti II so bili zbori, na katerih so bili delavci seznanjeni s temeljno organizacijo združenega dela. Razprave so bile od 19. do 20. 12. 1972 po naslednjih skupinah:

Obdelovalnica — zbor je vodil tov. Pori Franc. Oddelek šteje 304 delavce, navzočih pa jih je bilo 268. »Za« je glasovalo 265 članov, dva ste se vzdržala, eden po je bil proti.

Vzmetarna — zbor je vodil tov. Pepelnik Jože. Oddelek šteje 123 delavcev, navzočih je bilo 83 članov. »Za« je glasovalo 83 članov.

Skupne službe — zbor je vodil tov. Vinčko Čibron. Oddelek šteje 236 delavcev, navzočih pa jih je bilo 143. Vsi so glasovali »za«.

Kalilnica — zbor je vodil tov. Blaž Oblak. Oddelek šteje 57 delavcev, navzočih pa jih je bilo 47 članov. Vsi so glasovali »za«.

Industrijski noži — zbor je vodil inž. Alojz Knez. Oddelek šteje 81 članov, navzočih pa jih je bilo 51. »Za« je glasovalo 50 članov, eden pa je bil proti.

Oddelek pnevmatičnega orodja, avtomatika, ozobljenje in brušenje — zbor je vodil tov. Franc Šisernik. Oddelek šteje 150 delavcev, navzočih pa jih je bilo 105. »Za« so glasovali 103 člani, dva sta se vzdržala.

Skupaj enota II šteje 951 delavcev oziroma članov. Na zborih je bilo navzočih 698 članov. Za ustanovitev temeljne organizacije združenega dela je glasovalo 692 delavcev, 5 se jih je vzdržalo, eden pa je bil proti.

Na zborih so bile različne diskusije in tako so nastala naslednja vprašanja:

1. Izneseno je bilo, da obstaja bojazen, ki izhaja iz prejšnjih let, da bi posamezne enote rasle in se širile na račun drugih.

2. Iz osnovne razprave ni razvidno, kdo bo skrbel za kadrovska vprašanja v enotah oziroma da bi se vnaprej videl celotni mehanizem dela.

3. Vprašanje je vloga nabavne službe v Železarni Ravne, ki lahko za TOZD nabavlja drago ali pa poceni blago. Torej, kakšen vpliv bo imela TOZD na to službo?

4. Problem zamrznjenih cen za finalne izdelke in naraščajoče cene vložnega materiala, energije in glede na to gospodarjenje v TOZD.

5. Ali bodo delavci sedaj oziroma če bodo TOZD, bolj obveščeni o raznih problemih, vprašanjih in nalogah?

6. Izražena je bila želja po sodelovanju in »sosedskih odnosih« med TOZD 1 in TOZD 2.

ED

VARČEVANJE ALI UKINITEV BONTONA

Kar je bilo v javnosti že večkrat kritizirano, je letošnje jesen dobilo svojo dokončno obliko — treba je štediti, kjer je le mogoče, torej tudi pri novoletnih čestitkah, ki so po razkošnosti ponekod res že presegle razumne meje. Ta direktiva je vsekakor vsega upoštevanja vredna in je imela le eno napako — prišla je precej pozno, takrat, ko so mnoga podjetja imela čestitke v tiskarnah že naročene ali celo že v delu. Nekaterim je torej uspelo naročila stornirati v celoti ali delno, drugim pa ne — in med temi drugimi je tudi naše ZPSŽ.

Znašli smo se torej v zadregi: kako izpolniti politično direktivo, ko pa je naročena roba tu? Rešitev je bila nato takšna:

Železarske zanimivosti

Argentina je naročila v Zahodni Nemčiji dva velika LD konvertorja za težo šarže 280 ton (300 ton). Konvertorja imata premer kotla 7,5 m in koristno prostornino 150 kubičnih metrov. Zelo velike težave so imeli pri prevozu teh orjakov od delavnice do pristanišča Rotterdam, saj ju zaradi velikega premera ni bilo možno prepeljati po cesti, železnici ali z rečno ladjo. Vseposod so bili mostovi ovira, ker tako velik kolos ni šel skozi. Ta transportni problem so rešili tako, da so kotel vodotesno zaprli z veliko pločevinasto ploščo ter ga spustili v reko kot plavajoče telo. Vlačilec je imel ta konvertor — kotel privezan in ga je usmerjal po vodnem toku, da ga ne bi zaneslo v mimo vozeče ladje ali nasukalo na plitvino. Oba konvertorja — velikana sta na ta način priplavala po reki v Rotterdam, poleg tega pa je bila vožnja cenena. V pristanišču so ju naložili na ladjo in ju odpremili v Argentino. Kako bodo pa Argentinci spravili oba konvertorja v železarno, ki ni ob morju, s tem si Nemci niso belili glave.

Indija gradi že drugi obrat za proizvodnjo peletov iz železove rude. Prva taka naprava je v kraju Goa in ima kapaciteto 550.000 ton peletov letno, sedaj povečujejo zmogljivost na 2 milijona ton.

Druga takšna naprava bo začela obratovati 1. januarja 1973 in bo imela kapaciteto 1 milijon ton. Zgrajena bo v železarskem kombinatu »Tata Iron and Steel Co« v zvezni državi Bihar. Skupna proizvodnja v železovih peletov v Indiji v letu 1973 bo okoli 3 milijone ton. Od tega bodo izvozili blizu 2 milijona ton na Japonsko. Ob izgradnji novega obrata železovih peletov so voditelji Indije poudarili, da s tem uresničujejo program industrializacije Indije in znižanje izvoza surovin ter povečanja izvoza polizdelkov in izdelkov.

Zahodna Nemčija je letos podpisala drugo pogodbo s Sovjetsko zvezo o dobavi železarskega plina. Prva pogodba je bila podpisana že leta 1970. Po tej pogodbi bo Sovjetska zveza dobavila Zahodni Nemčiji štiri

milijarde kubičnih metrov zemeljskega plina. To pa pomeni, da bo letna dobava plina narasla na sedem milijard kubičnih metrov. Plin bo pritekal po cevovodu, ki je speljan prek Češkoslovaške in ga bodo v Nemčiji uporabljali prek že izdelanega omrežja plinovodov v Bavarski. Pogodba je veljavna za 20 let nepreklicno, le vsako leto bodo razpravljali o morebitnih problemih.

Združene države Amerike so izdelale zanimivo statistiko, ki prikazuje v odstotkih potrošnjo starega železa in grodlja po proizvodnih postopkih. Zajeli so tudi livarske peči, ker so te še zelo veliki porabniki in vplivajo na tržišče starega železa.

Postopek	Grodelj	Staro železo
LD konvertor	71,1	28,9
Martinove peči	56,1	43,9
Elektro peči	2,4	97,6
Kupolne peči	11,2	88,8
Ostale metal. peči	24,6	75,4

Zanimivo je, da so elektro obločne peči največji porabnik starega železa tako po odstotkih kot po količini. V letu 1971 so elektroobločne peči porabile starega železa: 22.152 ton ali 29,6% od celotne porabe. Močno narašča tudi poraba v kupolnih pečeh, ki so že četrti največji potrošnik starega železa. Vzrok je v novih postopkih ogljičenja litine — plinsko karburiranje, ki omogoča izdelavo kvalitetne litine pri uporabi visokega odstotka starega železa.

Zanimivo in koristno bi bilo izdelati takšen pregled tudi za Jugoslavijo, saj tudi pri nas narašča poraba starega železa v livarnah in povzroča naraščanje cen, saj livarne pri nas niso obdavčene s plačevanjem egalizacijskega fonda.

Rado Jelerčič, dipl. inž.

DOMA IN NA TUJEM

Dilema v ZRN: Ali izvoziti delovna mesta namesto uvoza delovne sile? Časopis »Die Zeit« piše, da je nivo tujih delavcev dosegel število 2.350.000. Če računamo še z njihovimi družinskimi člani, vidimo, da živi v ZRN 3.400.000 zdomcev. Temu številu je treba dodati še najmanj 100.000 tistih, ki so prišli ilegalno do dela ter s tem postali »potencialno idealne žrtve eksploatacije, ker nimajo korajže, da bi se obrnili za pomoč oblastem«.

Časopis je v tej zvezi proučil socialno-politične in ekonomske aspekte zaposlovanja tujcev tako glede interesov ZRN in širših interesov.

SSSR nam je odobrila kredit v višini 540 milijonov dolarjev. V delu pa je aneks k prvi pogodbi za nadaljnjih 450 milijonov dolarjev, ki se bodo uporabili za kreditiranje 11 projektov.

Kitajska širi nakupe. V Kanadi so kupili 5000 ton niklja v tem letu.

Največjo podzemeljsko kaverno gradijo v ZRN 1000 m pod zemljo, kjer bodo za državne materialne rezerve naenkrat vskladiščili 10 milijonov ton mineralnega olja.

Japonci bodo v prihodnjem petletnem gospodarskem načrtu od 1971 do 1976 podvojili naprave za odžvepljanje težkih kurilnih olj in s tem preprečili pri kurjenju z oljem, da bi v ozračje uhajal žveplov dioksid, ki zastruplja človekovo okolje.

15.000 strokovnjakov je v zadnjih 5 letih obiskovalo tečaje za elektronsko obdelavo podatkov pri znani firmi Kienzle v Killingenu.

Böhler izvaja širok projekt racionalne proizvodnje turbinskih lopatic v jeklarni Kapfenberg. Stroški projekta znašajo 85 milijonov šilingov.

Hitro zgraditi in hitro producirati! Pred 17 meseci je pričela obratovati tovarna

Raste nam nov obrat industrijskih nožev — zdaj je že pod streho

M. K.

inozemskim poslovnim partnerjem bomo voščili srečno in uspešno novo leto 1973, domačim pa ne. Bilo je rečeno celo prav odločno, da ne.

Ni znano, kako so ravnali po posameznih sektorjih s starimi poslovnimi prijatelji, ali so jim voščili po telefonu, na dopisnici ali kar na koncu zadnjega poslovnega dopisa v letu (ta način je bil precej pogost) ali pa so bili čisto tihi. Ni namreč do kraja jasno, ali je bila direktiva mišljena kot ukinitve dobrih manir in osnovne vljudnosti, kamor voščila ob novem letu vsekakor spadajo, ali pa je le resen in odločen opomin k varčevanju in skromnejšim oblikam bontona, kamor npr. sodi tudi omejevanje izdatkov za reprezentanco itd.

Videli bomo čez čas, kako so reagirali drugod po državi in kakšnih oblik varčevanja so se poslužili. Videli pa bomo tudi, ali bomo znali duh varčevanja obdržati vse leto. Takrat pa spet kaj na to temo.

Z zasedanja delavskega sveta tovarne

Na zadnjem zasedanju naj bi delavski svet sprejel nekatere odločitve, ki naj bi bile sprejete že v letošnjem letu, potrdil pa tudi razpored delovnih in dela prostih dni za naslednje leto. Poleg zadev, ki so narekovale sprejem določenih sklepov in odločitev, je bila delavskemu svetu tudi posredovana

Informacija o poslovanju tovarne v 11 mesecih letošnjega leta

Razen rezultatov poslovanja, ki so v tej številki Informativnega fužinarja objavljeni posebej, je bilo rečeno, da je osnovna značilnost letošnjega poslovanja, da se je bilo treba celo prvo polletje boriti za odpravo nelikvidnosti, zdaj pa, ko smo postali likvidni, je treba usmerjati vso pozornost v to, da likvidnost še nadalje obdržimo. Zaradi te, rekli bi, osrednje naloge, ni bila posvečena potrebna pozornost vprašanju izplena, izmečka, boljši organizaciji proizvodnega procesa, utrjevanju delovne discipline ipd. Doseženi poslovni rezultati so zadovoljivi, žal pa se še vedno največ denarja nahaja pri naših kupcih. To pomeni, da bo poslovni rezultat na papirju v redu, problem za sebe pa bo še nekaj časa ostal, kako pri naših kupcih izterjati dolgove. Kar zadeva samo poslovanje je bilo poudarjeno, da je razveseljivo tudi dejstvo, da so se pričeli naši obrati, predvsem pa novo osnovani enoti poslovno obnašati. V zasledovanju poslovnih rezultatov nismo toliko gledali na tone in tonažo, ampak na to, kateri izdelki nam prinašajo dohodek in kakšen bo naš končni finančni rezultat. Zaradi ugodno sklenjenih nekaterih poslovnih aranžmajev smo za naslednje leto že sprejeli povečani obseg proizvodnje. S povečanjem skupne proizvodnje pa se bomo srečali z nekaterimi dodatnimi problemi, kot je uvajanje četrte izmene, dodatna zaposlitev ustreznih delavcev in temu podobno.

Čeprav so bili podatki o našem poslovanju bolj informativnega značaja, saj bo o naših končnih rezultatih, uspehih in napakah treba spregovoriti ob sprejemanju zaključnega računa, pa se je prav o tej točki dnevnega reda razvila najbolj živahna in do določene mere celo polemična razprava.

Razpravo je pravzaprav otvoril predsednik delavskega sveta, ki je ugotavljal, da je ugotovljeni finančni rezultat poslovanja sicer v redu, da pa z nekaterimi drugimi ugotovljenimi rezultati poslovanja v celoti ne moremo biti zadovoljni. Podatki, da zaostajamo proti našim planiranim predvidevanjem tako v skupni kakor tudi blagovni proizvodnji, da se nam je povečal izmeček, da je tudi izplen razen redkih obratov slabši od lanskoletnega in da končno delno zaostajamo tudi pri izvozu, so si nekoliko v nasprotju s sicer ugotovljenim finančnim rezultatom. Po njegovem smo tako pred vprašanjem, ali smo v tovarni res napravili vse in ali je dokaj dober finančni rezultat res rezultat našega večjega prizadevanja, ne

computerjev tipa Ta 10 pri grupi Triumph-Adler in že so do sedaj proizvedli 5000 računalnikov.

Koroški nacisti so se uračunali. »Koroški nacisti in vsi, ki so za njimi v avstrijskih strankah — in teh ni malo — so se uračunali. Mislili so, da pojde tudi zadnje divjanje proti Slovincem in prav zverinski napad na slovenskega razumnika v Sinči vesi tako mimo slovenske in jugoslovanske javnosti, kakor je šlo njihovo početje doslej. V resnici pa sta slovenska in vsa jugoslovanska javnost vstali v obrambo slovenskega življa na Koroškem ter izpričala svojo solidarnost. Ta je gotovo tudi v oporo vseh zamejskih Slovencev tako tudi v Italiji, ker vzbuja med njimi zavest, da niso osamljeni«, piše tržaški časopis.

Čez 10 let napovedujejo pravo politično unijo v EGS. Bomo videli, kaj bo čas v resnici prinesel.

F. B.

pa spremenjenih družbenih vplivov, kot je povečanje cen ipd.

V nadaljnji razpravi je sodelovalo več diskutantov, izražena pa so bila seveda tudi različna mnenja in stališča. Osnovno je bilo poudarjeno, da blagovna proizvodnja pri ugotavljanju rezultatov ne more biti osnovno merilo. Važen je pri tem podatek, kakšen je bil asortiman blagovne proizvodnje in koliko norma ur smo v posamezni izdelek dejansko vložili. Res je, da smo si v začetku leta začrtali naše osnovne smernice proizvodnje, res pa je, da smo morali proizvodnjo prav zaradi slabega plačevanja kupcev često menjati. Iz proizvodnje smo tako izločili izdelke, ki smo jih, kot je bilo ugotovljeno, delali z izgubo, slabim plačnikom smo ustavljali nadaljnje dobave, bili pa so storjeni še tudi drugi ukrepi. V tej smeri so bili v tovarni letos doseženi določeni premiki, ki so vsekakor vplivali na boljši rezultat poslovanja. Rečeno pa je bilo, da nam za končni obračun še manjkata dva meseca, zato se lahko zgodi, da bo končni ostanek dohodka nekoliko drugačen, kot je navedeno zdaj. Na spremembo lahko vplivajo zaloge nedovršene proizvodnje, ugotovljene inventurne razlike in drugi odpisi, vendar se upravičeno pričakuje, da bistvene razlike in odstopanj ne bo.

Tudi v razpravi je bila potrjena ugotovitev, da smo se letos kar zadeva izmeček in izplen nekoliko poslabšali. Na ta problem je bil vezan tudi problem kadrov, predvsem v naših metalurških obratih. Prav zaradi te problematike danes često ne delamo več v redu določenih stvari, ki smo jih uspešno proizvajali še pred leti. Poudarjeno je tudi bilo, da bi se morali naši visoko strokovni in drugi strokovni delavci bolj angažirati za reševanje določenih problemov v sami proizvodnji oziroma da bi moral vsak na svojem mestu in svojem delovnem področju skušati prispevati čim več. Kar zadeva zniževanje stroškov poslovanja je bilo načeto tudi vprašanje varčevanja. Rečeno je bilo, da lahko z varčevanjem dejansko pričemo povsod in tudi pri prekomerni porabi osebnih zaščitnih sredstev. Poraba osebnih zaščitnih sredstev, tako je bilo ugotovljeno, je predvsem na nekaterih delovnih mestih prevelika. Izražena je zato bila misel, o kateri bi za to odgovorne strokovne službe v tovarni morale pričeti resneje razmišljati, da bi se na račun zmanjšanja porabe osebnih zaščitnih sredstev uvedla denarna stimulacija. Čeprav bi iz tega naslova bilo treba izplačati določene zneske, bi verjetno bili ti precej nižji, kot zdaj znašajo stroški prekomerne porabe zaščitnih sredstev. Ob zaključku je bila v razpravi strnjena ugotovitev, da se je želelo opozoriti na to, da se ne smemo vedno zadovoljiti samo z ugotovljenim končnim rezultatom poslovanja, ampak da je treba ob tem kritično opozoriti tudi na določene pomanjkljivosti v delu in poslovanju. To je verjetno prav zdaj ob zaključku poslovnega leta potrebno tem bolj, da bomo opozorila lahko upoštevali naslednje leto.

Za naše osnovne naloge v naslednjem letu, ki so bile našete v poročilu o poslovanju, je bilo rečeno, da so sicer v redu, da pa so premalo konkretizirane. Ob nalogah bo potrebno istočasno povedati, kdo in katera služba je za njeno izvršitev odgovorna in do katerega časa mora biti naloga tudi opravljena. Kajti le tako bomo izvršitev nalog, ki jih sprejemamo, lahko tudi kontrolirali, dosegli pa bomo tudi večjo osebno odgovornost.

Namenska razdelitev dodatnih sredstev amortizacije

Delavski svet je na zasedanju meseca oktobra odobril, da se za zadnje četrtletje leta 1972 ponovno povišajo amortizacijske stopnje za nekatere skupine osnovnih sredstev. Tedaj je tudi določil, da morajo strokovne službe pripraviti predlog, za katere namene se bodo dodatna sredstva amortizacije izkoristila. Na podlagi obravnave z vodstvi obratov in razprave na samoupravnih organih enot je bil izdelan predlog, da se dodatno razpoložljiva sredstva amortizacije v znesku 10 milijonov din razdelijo tako, da dobi enota I 2,100.000

din, enota II 7,700.000 din in enota III 200.000 din.

Ob predlogu razdelitve dodatnih sredstev amortizacije je bil delavski svet seznanjen tudi s predlogom višine sredstev, namenjenih za investicijsko vzdrževanje za leto 1973. Zaradi povišane cene reprodukcijskega materiala in storitev in večjega števila popravil raznih naprav je bilo predlagano, da naj se za potrebe investicijskega vzdrževanja naslednje leto odredi 12 milijonov din.

Sofinanciranje izgradnje skladišča za potrebe vzmetarne

Na zasedanju 25. oktobra 1972 je bilo odobreno, da se zaradi povečanega obsega proizvodnje v vzmetarni za potrebe tega obrata pristopi k izgradnji skladišča polizdelkov. Ker smo v tovarni s sredstvi za investicijsko dejavnost letos na tesnem, je bilo tedaj tudi rečeno, da je treba iskati možnost, da bi del sredstev za potrebe navedene investicije prispevali kupci naših vzmeti. Po razgovorih, ki so bili opravljeni, so svojo pripravljenost, da s krediti sodelujejo, izrazila podjetja Itas Kovec, Tehnostroj Ljutomer in Vozila Nova Gorica. Delavskemu svetu je bilo zato predlagano, da najete kreditov s pogoji, ki so jih ta podjetja določila, odobri.

Ustanovitev temeljnih organizacij združenega dela

Letos meseca maja je bila imenovana komisija, katere naloga je bila, da pripravi poročilo o možnostih in pogojih za ustanovitev več TOZD v tovarni in njihovi ponovni združitvi v podjetje Železarno Ravne. Vsem članom delovne skupnosti je komisija dostavila zahtevani predlog s potrebno utemeljitvijo. O predlogu je bila v času od 6. do 25. decembra organizirana širša razprava, ki je potekala vse od sestanka s predstavniki družbenopolitičnih organizacij tovarne in z vodji delovnih skupin, vodji obratov in končno z javno razpravo v delovnih skupinah. Na sestankih in zborih, ki so bili organizirani, je sodelovalo 72 % vseh zaposlenih, od tega pa je 79 % glasovalo za predlog o ustanovitvi več TOZD. Delavskemu svetu je zato bilo predlagano, da sprejme ugotovljeni sklep, da se k ustanovitvi TOZD v tovarni pristopi.

Nočno delo žensk v tovarni in program zmanjševanja do leta 1977

Za nočno delo žensk moramo imeti v tovarni dovoljenje pristojnih republiških organov. Dovoljenje se na predlog delovne organizacije podaljšuje vsako leto. Republiški organi pa zahtevajo, da mora vsaka tovarna imeti tudi program zmanjševanja nočnega dela žena. O tem, da se obdrži nočno delo žensk, mora odločiti delavski svet tovarne. Zato je bilo predlagano, da se za nočno delo žensk zaprosi tudi za naslednje leto, istočasno pa naj bi bil sprejet program zmanjševanja nočnega dela do leta 1977. Po predlogu in programu naj bi nočno delo žensk zaradi nemotnega procesa proizvodnje še nadalje obdržali na nekaterih delovnih mestih v mehanskih obratih, valjarni, jeklovleku, kemijskem laboratoriju, postaji prve pomoči, komunalnem oddelku in kovačnici. Nočno delo naj bi se obdržalo predvsem iz naslednjih vzrokov:

— narava dela in delovni pogoji so na delovnih mestih, na katera so razporejene tudi ženske, take narave, da lahko opravljajo to delo tudi ženske,

— z zaposlitvijo žensk se pri nas rešuje vrsta socialnih in drugih problemov v celotni občini, kjer je zaradi pretežno težke industrije zaposlenih razmeroma malo žensk.

Dodatne zahteve pa so v tovarni nastopile tudi z izužitvijo okoli 80 deklet za razne kovinarske poklice. Po podatkih kadrovskega oddelka dela na nočni izmeni le 49 delavk, kar predstavlja 1,2 % vseh zaposlenih oziroma 6,7 % vseh zaposlenih žensk v tovarni. Delavskemu svetu je zato bilo predlagano, da odobri, da se za delo žensk v nočni izmeni zaprosi tudi za leto 1973 in da hkrati potrdi program zmanjševanja nočnega dela žena.

V drugih točkah dnevnega reda je delavski svet razpravljal in odločil o predlogu za imenovanje direktorja Solskega centra Ravne na Koroškem, o odpisu nekurantnih izdelkov za log materiala razreda 6, o predlogu o izklju-

čitvi iz tovarne in nazadnje o odobritvi bonifikacij inozemskim kupcem.

Po posredovanih predlogih, dodatnih utemeljitvah in razpravi je delavski svet najprej vzel na znanje informacijo o poslovanju tovarne v enajstih mesecih letošnjega leta, medtem ko je o drugih predlogih, ki so bili predmet obravnave, sprejel naslednje sklepe:

1. Potrdi se razdelitev dodatnih sredstev amortizacije v znesku 10 milijonov din. Od razpoložljivih sredstev odpade za potrebe, navedene v predlogu, na enoto I 2.100.000 din, na enoto II 7.700.000 din in enoto III 200.000 din.

2. V že potrjenem planu amortizacije za namoštitev osnovnih sredstev v letošnjem letu se v enoti I odobri prenos sredstev s pozicije I/25 — stroj za koničenje v znesku 113.400 din, na novo postavko — nabava žerjava za valjarno v istem znesku.

3. Za potrebe investicijskega vzdrževanja za leto 1973 se določi znesek 12 milijonov din.

4. Odobri se, da naša tovarna pri podjetju Itas Kočevje najame brezobrestni kredit v višini 600.000 din. Kredit se najame za dobo treh let in bo odplačan v dveh enakih obrokih. Prvi obrok zapade leta 1976, drugi pa leta 1977. Kredit se bo vračal iz sredstev amortizacije.

5. Odobri se, da naša tovarna pri podjetju Tehnostroj Ljutomer najame za dobo treh let kredit v višini 200.000 din z 12 % obrestno mero. Kredit bo iz razpoložljivih sredstev amortizacije vrnjen leta 1976.

6. Odobri se, da naša tovarna pri podjetju Vozila Nova Gorica za dobo treh let najame brezobrestni kredit v znesku 400.000 din. Kredit bo iz sredstev amortizacije vrnjen leta 1976.

Z najetimi krediti enota mehanske obdelave prevzame obveznost, da bomo podjetju Vozila Nova Gorica zagotovili v naslednjem letu za njihove potrebe 400 ton vzmeti oziroma v naslednjih letih v višini njihovih potreb.

Podrobnejša določila, kar zadeva roke in pogoje vračanja kredita, je določiti v pogodbi o najetu kredita.

5. Na podlagi XXI. dopolnila ustave SFRJ in XXVII. dopolnila ustave SRS ter ustavnega zakona za izvajanje ustavnih dopolnil so delavci na zborih delovnih ljudi, ki so bili po posameznih organizacijskih enotah železarne Ravne, s posebnim sklepom izrazili voljo, da ustanovijo

- temeljno organizacijo združenega dela enote metalurške proizvodnje,
- temeljno organizacijo združenega dela enote mehanske obdelave in

— organizacijo skupnih služb

in da se skupno zaokrožujejo v podjetje Železarno Ravne.

Medsebojni odnosi med TOZD in organizacijo skupnih služb ter podjetjem bodo urejeni s samoupravnim sporazumom o združevanju dela in sredstev ter urejanjem medsebojnih razmerij v podjetju Železarni Ravne.

Kadrovsko splošni sektor je zadolžen, da pri okrožnem gospodarskem sodišču v Mariboru opravi ustrezno spremembo v registru.

6. Na predlog komisije za razpis, zbiranje prijav in pripravo predloga za imenovanje delavca na delovno mesto ravnatelja Šolskega centra Ravne na Koroškem je delavski svet ob ugotovitvi, da sta bila razpis in postopek za izbiro kandidata opravljena v skladu s predpisi in da prijavljeni kandidat izpolnjuje z razpisi določene pogoje, potrdil predlog komisije in za ravnatelja Šolskega centra Ravne na Koroškem imenoval profesorja Ladislava Kukca.

7. Potrdi se predlog finančno računovodskega sektorja in odobri odpis 141.085 kg materiala razreda 6 v skupni vrednosti 472.085,70 din. Od zneska vrednosti odpisanega materiala se 110.759,26 din knjiži na vrednost zaloga starega železa, preostali znesek 361.326,44 din pa v breme izrednih stroškov.

8. Na predlog komisije za ugotavljanje kršitev delovnih dolžnosti in izrekanje ukrepov je delavski svet s tajnim glasovanjem odločil, da se zaradi hujše kršitve delovne dolžnosti izključi iz tovarne Karel Krauzer, zaposlen v centralni delavnici strojne in gradbene službe.

9. Iz vzrokov, ki so bili navedeni, mora kadrovski oddelek pri pristojnih republiških organih tudi za l. 1973 izposlovati dovoljenje za delo žensk v nočni izmeni na v predlogu naštetih delovnih mestih v mehanski obdelovalnici, valjarni, jeklovleku, kemijskem laboratoriju, postaji prve pomoči, komunalnem oddelku in kovačnici. Delavski svet pa je istočasno potrdil tudi program zmanjševanja nočnega dela žena do leta 1977.

10. V smislu predpisov o deviznem poslovanju sta bili odobreni bonifikaciji, in sicer:

- romunski tvrdki Metalimport v znesku 497,51 dolarjev. Bonifikacija se nanaša na plačilo zamudnih obresti za nepravčasno dobavo industrijskih nožev;
- zahodnonemški tvrdki Achenbach v znesku 493,54 DM. Bonifikacija se nanaša na reklamacijo izdelkov, ki smo jih dobavili temu podjetju. -et

števaajo, da bi moral biti predlog novega sistema oblikovan in delitev OD pripravljen za javno razpravo do konca meseca septembra leta 1973 in ker je popis in opis delovnih mest sestavni del tega dela, je bilo sklenjeno:

— odobri se, da glavni direktor tovarne v zvezi s popisi delovnih mest lahko izda odredbo, s katero določi število popisovalcev za popis delovnih mest in čas, do katerega mora biti popis izvršen;

— na podlagi odredbe mora kadrovsko splošni sektor z delavci, ki bodo določeni za popis delovnih mest, skleniti pogodbo, v kateri mora biti določeno:

a) da mora vsak popisovalec najmanj 50 odst. delovnih mest, ki jih mora popisati, popisati v rednem delovnem času, medtem ko lahko popis ostalih 50 odst. opravi v prostem času,

b) rok, do katerega mora biti opravljen popis in število popisov, ki jih je treba izdelati na teden in mesec,

c) vsota, ki se prizna popisovalcu za vsako popisano delovno mesto izven rednega delovnega časa, in način plačila dogovorjene vsote z dopolnitvijo, da se obračunajo in plačajo samo tisti popisi, ki bodo na podlagi strokovnega pregleda potrjeni. Pri številu potrjenih popisov se upoštevajo popisi, ki bodo opravljeni v rednem delovnem času in popisi, opravljeni izven rednega delovnega časa,

d) sankcije za primer, če delo do roka, določenega v pogodbi, ne bo opravljeno.

Odbor je posebno kritično obravnaval nekatere predloge za odobritev dela prek polnega delovnega časa. Meni, da se sicer pojavljajo naloge in delo, ki ga vedno ni možno opraviti v rednem delovnem času, da pa je raznih predlogov in zahtev za plačilo nadurnega dela v zadnjem obdobju le preveč. Kljub pomislekom, ki so bili izraženi, pa je ob upoštevanju objektivnih potreb predloge, ki so bili posredovani, potrdil.

Na predlog enot in sektorjev so bila odobrena službena potovanja v inozemstvo, in to:

- inž. Franju Mahorčiču 3-dnevno službeno potovanje v Zahodno Nemčijo;
- inž. Milanu Dobovišku in Alojzu Breznikarju 5-dnevno službeno potovanje v Zahodno Nemčijo;
- inž. Jožetu Geršaku 4-dnevno službeno potovanje na Poljsko in 2-dnevno službeno potovanje v Sovjetsko zvezo;
- Maksu Viterniku, Betki Krauberger in inž. Vladimirju Racu eno in poldnevno službeno potovanje v Avstrijo;
- inž. Ferdu Medlu in Francu Gorniku 2-dnevno službeno potovanje v Avstrijo;
- Jožetu Kertu 3-dnevno službeno potovanje v Italijo;
- Andreju Plohu 2-dnevno službeno potovanje v Avstrijo.

Vsa potovanja so bila odobrena za izvršitev nalog in opravil, ki so bila navedena v predlogih za službena potovanja.

Odbor za splošne zadeve

Odbor je na sejah obravnaval predlog za povišanje in uskladitev štipendij, razpravljal o fluktuaciji delovne sile in kadrovski problematiki, odločal pa tudi o drugih vlogah in zadevah, ki spadajo v njegovo pristojnost.

Predlog za povišanje štipendij je bil utemeljen z dejstvom, da so se povišali tako življenjski kakor tudi drugi stroški in da je usklajen z višino štipendij v železarnah Jesenice in Store. V razpravi pa je ponovno bilo načeto vprašanje učnih uspehov študija in študijskih pogojev naših štipendistov, predvsem pa pogoj študija na metalurški fakulteti. Z namenom, da bi vzpodbudili naše štipendiste k intenzivnejšemu študiju, je bilo dodatno predlagano, da naj se za višje in visoke šole razen štipendije uvede še določena stimulacija — denarna nagrada za vsak uspešno opravljen izpit. Z uskladitvijo štipendij na srednjih, višjih in visokih šolah pa je bilo rečeno, da bi kazalo uskladiti in povišati tudi nagrade za učence poklicnih šol. Odbor je bil pri tem posebej opozorjen na zelo slab odziv na vpis v poklicne šole, saj smo v šolskem letu 1972/73 na šolskem centru na Ravnah izpopolnili samo 54 % prostih učnih mest. Kar zadeva sedanji sistem nagrajevanja učencev, je bil ugotovljeno, da tako, kot imamo zadevo urejeno zdaj, učenci po končani šoli do tovarne nimajo no-

Iz dela kolegijskih izvršilnih organov

Poslovni odbor

Na sejah meseca decembra je odbor razpravljal o dodatnih dopolnitvah pravilnika o organizaciji in sistemizaciji delovnih mest, obravnaval poslovanje in dosežene poslovne rezultate v 10 mesecih letošnjega leta, razpravljal in odločal pa tudi o drugih zadevah iz svoje pristojnosti.

Pri obravnavi dopolnitev pravilnika o organizaciji in sistemizaciji delovnih mest je bilo poudarjeno, da je delavski svet na zasedanju 25. oktobra pravilnik v načelu sicer potrdil. Glede na pripombe in nekatere predloge na zasedanju pa je ob potrditvi odločil, da je treba sistemizacijo delovnih mest in nekatera druga poglavja tekstualnega dela uskladiti ter tako usklajen predlog posredovati poslovnemu odboru v potrditev. V predlogu, ki je bil posredovan, so bile upoštevane pripombe, izražene na delavskem svetu, upoštevane pa tudi nekatere dodatne zahteve posameznih služb. Dopolnjeno in prečiščeno besedilo naj bi tako predstavljalo končno veljavno besedilo. Poudarjeno pa je bilo, da prav zdaj vršimo v tovarni popis in opis delovnih mest. Lahko bodo primeri, da bo nekatera delovna mesta, ko bo to delo opravljeno, morda potrebno razdeliti ali pa da bo prišlo do spremenjenih nazivov in kvalifikacij. Spremembe, ki bi naknadno nastale iz teh vzrokov, pa bodo posredovane v potrditev naknadno.

Po razpravi, v kateri so bile podrobneje obravnavane predložene dopolnitve, je odbor sklenil:

— potrdijo se predlagane dopolnitve in v prečiščeni besedili potrdi pravilnik o organizaciji in sistemizaciji delovnih mest. Sektor za gospodarjenje mora poskrbeti, da bo pravilnik v uporabo dostavljen enotam in drugim strokovnim službam tovarne.

Odbor se je dalj časa zadržal tudi na posredovanih podatkih in doseženih rezultatih poslovanja v 10 mesecih letošnjega leta. Čeprav so doseženi rezultati po oceni odbora gledano v celoti za tovarno zadovoljivi, pa so bili posebno kritično obravnavani podatki o izmečku in izplenu ter zniževanju stroškov poslovanja. Končno je odbor po razpravi poročilo o poslovanju vzel na znanje, sklenil pa je:

- da je s poročilom o poslovanju in doseženem poslovnem rezultatu na naslednjem zasedanju seznaniti delavski svet,
- da je priporočati delavskima svetoma enoti I in II, da na dnevni red svojih zasedanj vključijo problematiko izplena in izmečka in s tem v zvezi v okviru svoje pristojnosti sprejmejo ustrezne ukrepe.

Odbor je bil tudi seznanjen, da moramo v tovarni v zvezi s pripravami novega sistema oblikovanja in delitve OD opraviti opis in popis delovnih mest. Zaradi velikega števila delovnih mest vsega dela delavci, ki so določeni za izvršitev tega dela, v rednem delovnem času ne bodo mogli opraviti, zato so strokovne službe predlagale, da bi se s popisovalci sklenila posebna pogodba, s katero bi moral biti določen rok za izvršitev popisa, določen pa tudi način plačila opravljenega dela. Upo-

bene obveznosti, čeprav moramo v tovarni za te namene vlagati le precejšnja sredstva. Iz oblikovan je bil predlog, da naj bi se nova višina nagrad delila na del obvezne nagrade, do katere so učenci upravičeni, in na del, ki jim pripada za boljši učni uspeh. Ta del naj bi se jim izplačeval v obliki štipendije, bi pa istočasno tudi predstavljal njihovo obveznost do tovarne. V zvezi s predlogom je odbor sklenil:

— z veljavnostjo od 1. oktobra 1972 dalje se odobri povišanje štipendij in nagrad. Novo usklajene in povišane štipendije veljajo samo za štipendiste, ki so v šolskem letu 1972/73 izpolnili pogoje za vpis v naslednji letnik. Nova višina štipendij znaša:

Za visoke in višje šole:

1. letnik 640 din
2. letnik 700 din
3. letnik 760 din
4. letnik 820 din

Absolventi višjih šol so za čas absolventskega staža upravičeni na štipendijo, ki je določena za drugi letnik, absolventi visokih šol pa na štipendijo v višini, ki je določena za četrti letnik.

	osnova	zadosten	dober	prav dober	odličen
1. razred	170 din	280 din	340 din	400 din	400 din
2. razred	220 din	300 din	360 din	420 din	420 din
3. razred	260 din	320 din	380 din	440 din	440 din

Z namenom, da bi vzbudili več interesa za vpis učencev za metalurške poklice, se uvede posebna nagrada, ki v primeru, da učenec v posameznem razredu doseže pozitivni uspeh, znaša:

1. razred 60 din
2. razred 70 din
3. razred 80 din

	osnova	zadosten	dober	prav dober	odličen
1. razred	420 din	440 din	460 din	480 din	480 din
2. razred	450 din	470 din	490 din	510 din	510 din
3. razred	480 din	500 din	520 din	540 din	540 din

Ob ugotovitvi, da v sedanjem sistemu nagrajevanja učenci poklicnih šol po končani šoli do tovarne nimajo nobene obveznosti, se sedanji sistem nagrad in nagrajevanja spremeni tako,

— da se učencem obvezna nagrada izplačuje samo v višini, ki je določena z odlokom občinske skupščine,

— da se z učencem za višji znesek nagrade za boljši učni uspeh sklene posebna pogodba o štipendiji. Za znesek, ki se izplačuje v obliki štipendije, učenci tudi prevzamejo obveznost do naše tovarne.

Pri razpravi o kadrovske problematiki in fluktuaciji zaposlenih je bilo povedano, da je do sedaj po podatkih kadrovskega oddelka bilo na novo sprejetih 416 delavcev, iz tovarne pa jih je med tem časom odšlo 329. Če bi sodili po izjavah tistih, ki so prenehali z delom, bi morali osnovne vzroke za fluktuacijo iskati najbolj pogosto v čisto še neurejenih medsebojnih odnosih, ki so bistveni pogoj za zadovoljstvo pri delu, v pomanjkljivi organizaciji dela, kar ima za posledico, da se zaposleni čisto premeščajo z enega na drugo delovno mesto, kar ne le da vpliva na zaposlene negativno, ampak ima včasih za posledico tudi nižje OD. Med vzroki, ki so navedeni, so tudi težki delovni pogoji in končno seveda tudi osebni dohodek. Zaradi fluktuacije je v nekaterih, predvsem metalurških obratih težko nadomestiti ustrezne delavce, kar opozarja na to, da bomo morali v tovarni resneje pristopiti k dopolnilnemu izobraževanju zaposlenih na delovnih mestih. V razpravi je bilo poudarjeno, da je sicer prav, da se z analizo fluktuacije in kadrovske problematiko seznanja odbor, da pa bi bilo prav, če bi se analize s tega področja v nadaljnjo razpravo posredovale tudi vodstvom enot in njihovim samoupravnim organom. Rečeno je tudi bilo, da bi morali ob tem,

Z namenom, da bi štipendiste še bolj zainteresirali k intenzivnemu študiju, se razen štipendije na visokih in višjih šolah uvede stimulacija za vsak uspešno opravljen izpit, ki znaša:

- za izpit z oceno 6 točk 100 din
- za izpit z oceno 7 točk 120 din
- za izpit z oceno 8 in 9 točk 140 din
- za izpit z oceno 10 točk 160 din

Za srednje šole izven kraja sedeža tovarne:

1. razred 460 din
2. razred 480 din
3. razred 500 din
4. razred 530 din

Za srednje šole — oddelek na Ravnah:

1. razred 300 din
2. razred 340 din
3. razred 380 din
4. razred 420 din

Z uskladitvijo in povišanjem štipendij se dosednji stimulacijski način nagrajevanja dijakov srednjih šol ukinja.

Nagrade učencev na poklicnih šolah:

Nagrade v navedeni višini pripadajo učencem za čas teoretičnega pouka. Za čas šolanja, ko so vajenci vezani na obvezno proizvodno delo, se jim poveča in določi nagrada, kot sledi:

ko ugotovljamo in analiziramo stanje, najti tudi način, kako bi zadevo lahko pričeli uspešneje urejevati.

Z drugih področij, ki so bila predmet obravnave, je odbor sklenil:

KULTURNA KRONIKA

UMRL JE JAKOB SOKLIČ

Malo pred božičem so v Slovenjem Gradcu pokopali tamkajšnjega župnika Jakoba Sokliča. Živel je odmaknjeno od tiste javnosti, ki o njej beremo v časnikih in jo gledamo na televiziji, zato ni široko znan njegov pomen za koroško in tudi slovensko kulturo.

Ni samo Sokličev muzej v slovenjegraškem župnišču znamenitost posebne vrste, pomemben je njegov pionirski delež pri odkrivanju zgodovine in umetnostno zgodovinske preteklosti Slovenj Gradca. Ne samo da je njegova zasluga odkritje in obnova fresk v cerkvi ter predstavitev slovenjegraških slikarjev Straussov slovenski javnosti. Enako pomembni so bili njegovi stiki z umetniki, zgodovinarji, muzealci in arheologi po vsej Sloveniji in zunaj nje, saj je z njimi zaoral tisto ledino, na kateri so mogle vzkliti zamisli o likovni galeriji ter o Slovenj Gradcu kot mestu kulture.

Kaj je umetnost, so namreč Slovenjgrajčani lahko videli katerikoli dan v Soklič-

— ob letošnji razdelitvi sklada skupne porabe je bil odboru za splošne zadeve dodeljen na razpolago znesek 120.000 din. Znesek, ki ga je dobil odbor na razpolago, je bil namenjen za razne dotacije in kritje drugih izdatkov, ki v razdelitvi sklada niso bili upoštevani. Odbor je razdelitvi teh sredstev med letom posvečal posebno pozornost in z zneskom dejansko razpolagal kot dober gospodar. Ker so se sredstva iz tega naslova dejansko lahko izkoristila za res upravičene namene, je določen del teh sredstev zdaj ob zaključku leta še ostal nerazporejen. Upoštevajoč razne prošnje in znesek še nerazporejenih sredstev, je odbor sklenil, da se iz postavke, s katero je razpolagal, dodelijo podpore in dotacije, kot sledi:

— TO sindikata 40.000 din, od tega zneska je 20.000 din namenjenih za novoletno obdaritev socialno šibkih članov naše delovne skupnosti, 20.000 din pa za kritje stroškov zdravljenja članov naše delovne skupnosti in razne druge socialne namene,

— društvu upokojencev, podružnici Ravne za kritje stroškov njihove dejavnosti 10.000 din,

— krajevni skupnosti Ravne za novoletno jelko in obdaritev socialno šibkih otrok 10.000 din,

— ŠD Fužinar Ravne za kritje potreb dejavnosti društva 40.000 din,

— zavodu za delovno usposabljanje mladine Črna na Koroškem za novoletno obdaritev otrok 1.000 din.

Kot skoraj vsako leto doslej so se ob ugotavljanju jubilarov dela pojavili nekateri sporni primeri in odprta vprašanja. Čeprav je odbor o posameznih problemih in odprtih vprašanjih za letos moral odločiti, je vendar menil, da bi bilo potrebno nekoliko dopolniti in točneje določiti sedanje pogoje in kriterije za proglašitev jubilarov dela. Za izvršitev te naloge je zadalžil za področje normativnih aktov odgovorno strokovno službo.

Na predlog mentorja in kadrovske splošnega sektorja je bilo odločeno, da se Francu Čegovniku za uspešno izdelano diplomsko nalogo »Odprševanje livarskih stresalnih rešetk in hodnikov povratnega peska v jeklolivarni železarni Ravne« odobri enkratna nagrada v znesku 500 din.

Odbor je obravnaval in odločal še tudi o nekaterih drugih prošnjah, s katerimi so se zaposleni obrnili na njegov naslov v zvezi z odobritvijo dodatka za ločeno življenje, delnim izplačilom štipendije, odobritvijo ugodnosti po čl. 59 pravilnika o delitvi OD, odškodninskem zahtevkom ipd. Odbor je o vseh prošnjah zavzel svoje stališče in odločitve, o katerih pa so bili prizadeti pisмено obveščeni.

čevi zasebni, majhni, a s prefinjenim okusom prebrani zbirki slik, saj jim je bila zmeraj dostopna. Tako so se vzgajali publika in mecen, seveda ob ljubeznivih in strokovnih Sokličevih pojasnilih.

Tu in tam se je Jakob Soklič pojavil tudi s pisano besedo, vendar bolj poredko. Je pa v prvih letih po vojski, ko slovenski knjig skoraj ni bilo mogoče dobiti, rad posojal iz svoje zasebne knjižnice dijakom naše klasike ter tako prispeval k vsestranski izobrazbi mladih.

Kar je včasih v takšnih spominskih zapisih slišati kot fraza, je pri Sokliču resnica do zadnje črke: odšel je, njegovo delo pa je ostalo.

KULTURA V NOVEM LETU

Podrobneje bo o predlogu načrtov kulturne dejavnosti v letu 1973 pisal Koroški fužinar, zato tu le o glavnih značilnostih stanja v občinski kulturi.

Za vse dejavnosti so posamezni odbori izdelali podrobne, dobro utemeljene načr-

te, katerim so dodani tudi stroški posameznih prireditev. Pri seštevku teh stroškov se je potem izkazalo, da presegajo višino sredstev, s katerimi bo kulturna skupnost razpolagala v letu 1973. To pa preprosto pomeni, da kultura še zmeraj nima zagotovljenih dovolj sredstev za redno in načrtno delo, ampak je zaradi prisilnega črtanja programov primorana krčiti dejavnost, ki jo po drugi strani v interesu skupnosti na vsak način hoče čim bolj razviti. Tu gre predvsem za glasbeno in gledališko dejavnost.

Treba je povedati jasno in na glas, da mora torej kultura še vedno iskati dodatna sredstva pri mecenih, če hoče redno delati.

Druga težava, ki trenutno morda še ni tako akutna, da bi ogrožala kulturno dejavnost, vendar pa vedno močneje kaže svojo navzočnost, je pomanjkanje kadrov od društev navzgor do kandidatov za občinske kulturniške funkcije oziroma delo. Vse leži preveč na ramenih nekaj ljudi, ki rinejo iz leta v leto, nekateri celo iz mandatne dobe v mandatno dobo, marsikdaj krepko v škodo lastnega dela.

Kakor da se je čas ustavil, se zdi človeku, ki vidi vedno ene in iste obraze okoli sebe, včasih že močno utrujene in napete od živčnosti, pripravljene celo na oster besedni spopad z garačem poleg sebe, ki prav tako že dolgo vleče svoj kulturniški voz. Je skrivnost morda v tem, da kulturniki ne znamo vzeti tega vprašanja živ-

ljenjsko resno ter pravočasno poskrbeti za nasledstvo? Kulturnikov širšega obzorja pač ni mogoče producirati, nobene šole ni zanje. Kako je mogoče mladega kandidata voditi, kako ga usposablja za nasledstvo, je stvar vsakega posameznika, lahko pa nikakor ni in predvsem — to vprašanje ostaja odprto še naprej in čaka rešitve.

RAZSTAVA FOTOAMATERJEV

Lani v začetku decembra so ravenski fotoamaterji priredili v tovarniški jedilnici dolgo napovedovano razstavo. Glede na dolgoletno tradicijo fotokluba in (vsaj na papirju) številno članstvo je bilo pričakovati več avtorjev, več del in strožji izbor.

Iz neznanih vzrokov vsi ti pogoji niso bili izpolnjeni in tako sta razstavo ter čast fotoamaterjev reševala naš neumorni Franci Kamnik, ki pa sam seveda ne more opraviti vsega, ter starosta naših fotografov Maks Dolinšek, ki sta prikazala nekaj imenitnih stvari. Drugi razstavljalci so bili po vsem videzu navzoči bodisi bolj naključno, bodisi so še na začetku odkrivanja skrivnosti umetniške fotografije, čeprav je tudi razstavljeno na poprečno solidnem nivoju.

Treba bi bilo najbrž znotraj fotokluba urediti stvari. Nazadnje je taka razstava vendarle redka priložnost za resnično afirmacijo, mecen pa se danes tudi najdejo, če je le dejavnost sama dovolj krepka.

n. r.

Naši najmlajši so se pomerili na dolžini 25 metrov v treh tehnikah. Doseženi so bili naslednji rezultati:

<i>25 m hrbtno pionirji</i>	
1. Breznik Marko	28,2
2. Golob Igor	30,2
3. Vegelj S. CE	31,0

<i>25 m prsno pionirji</i>	
1. Perkljič Marjan	30,1
2. Švab I. CE	30,2
3. Grzina Dušan	30,5

<i>25 m hrbtno pionirke</i>	
1. Goltnik Anita	27,8
2. Cesnik Andreja	30,0
3. Matitz Andreja	37,2

<i>25 m prsno pionirke</i>	
1. Cesnik Andreja	29,9
2. Goltnik Anita	30,2
3. Gros Saša	31,7

<i>25 m kravl pionirji</i>	
1. Vegelj S. CE	26,7
2. Breznik Marko	29,8
3. Perkljič Marjan	30,0

<i>25 m kravl pionirke</i>	
1. Cesnik Andreja	27,0
2. Goltnik Anita	28,1
3. Škafar B. CE	34,3

Tekmovalo je nad 30 pionirjev fužinarjev in gostje iz Krškega P. K. Celulozar. Njihovi plavalci so v gornjih trojicah označeni s kratico CE.

V vmesnih točkah so nekateri naši najboljši plavalci naskakovali nove slovenske rekorde, kar jim je v precejšnji meri tudi uspelo. Postavili so kar 13 slovenskih rekordov.

Tradicionalno klubsko prvenstvo je bilo samo teden kasneje — 23. decembra. To je bilo prvenstvo, kjer so tekmovali vsi naši plavalci, starejši od 8 let. Tekmovanje je bilo dobro organizirano, še bolj pa uspešno, saj so rekordi ponovno kar deževali. Postavljenih je bilo 16 slovenskih in 1 državni rekord. Če prištejemo še rekorde iz tekme, ki je bila samo teden prej, dobimo še bolj mogočno številko. Na obeh tekmoval-

ŠPORTNE VESTI

USPEŠEN START NAŠIH PLAVALCEV ŽE V PRIPRAVLJALNI DOBI

Kot vsi športniki, tako imajo tudi naši plavalci postavljene cilje, ki jih bodo z rednim in marljivim delom tudi dosegli, kolikor so si te cilje postavili v mejah svojih sposobnosti. Športnik mora biti skrojen, pri postavljanju svojih ciljev pa ne sme biti preveč skop, kajti prepričanje v uspeh je najboljše vodilo za premagovanje še tako težkih ovir, ki vodijo k postavljenemu cilju.

Rezultati so primarni cilji in merilo športnih sposobnosti, zato »športna šola« večkrat prireja tekmovanja, posebno v obdobju pripravljalne dobe, ko ni nobenih prvenstev.

V pretekli plavalni sezoni, ki se je končala septembra, so bili naši plavalci v glavnem uspešni, saj so vsi po vrsti dosegli svoje najboljše rezultate, čeprav ne vedno na najpomembnejših tekmah. Zaradi tega je odbor športne šole sklenil, da se bodo v bodoče naši plavalci pripravljali izključno za najpomembnejša tekmovanja, to so v glavnem državna prvenstva.

Po enomesečnem počitku so se oktobra pričeli redni treningi. Najbolj vztrajni in zaradi tega tudi najbolj uspešni trenirajo dvakrat dnevno. En trening opravijo v telovadnici, kjer pridobivajo moč, drugega pa prebijajo v vodi. Treningi v telovadnici so ob 7. uri zjutraj in kljub zgodnjemu času je udeležba skoraj vedno popolna.

V mesecu oktobru smo organizirali štiri skupine novincev. Vpisalo se je okrog 80

otrok, starih od 6—10 let. Mnogo novincev je prenehalo obiskovati treninge zaradi različnih vzrokov, ostala pa jih je še več kot polovica. Tistim, ki so ostali, tega ni žal, saj so se v kratkem času (dveh meseceh) naučili toliko, da so že lahko tekmovali v treh tekmovalnih tehnikah.

Klubsko prvenstvo za mlajše pionirje »C« stare do 8 let je bilo 16 decembra.

Naši rekorderji: stojijo od leve proti desni 3. Balant, 4. Zavri, 6. Rodič T., 7. Vočko. Sedijo 1. Mlakar, 2. Strmčnik, 3. Ferlin, 6. Pšeničnik Z., 7. Rodič M., 8. Pečovnik

njih so naši plavalci postavili 29 republiških in 1 državni rekord.

Pa poglejmo, kdo so novi rekorderji:

Mlajši pionirji »B«

Vočko Dimiter — 50 in 100 m delfin;
Rodič Tomaž — 100 m prsno, 100 in 200 m mešano, 50 m hrbtno in 50 m kravlj;
Rodič Maja — 100 in 200 m mešano;
Levar Polonca — 50 m hrbtno.
Štafeta 4×50 m kravlj pionirke; štafeta 4×50 m mešano pionirke; štafeta 4×50 m mešano pionirji.

Mlajši pionirji »A«

Strmčnik Dušan — 50 in 100 m prsno (100 m državni rekord);

Mlakar Jani — 100 m delfin;
Pečovnik Jožica — 50 in 100 m delfin;
Pšeničnik Zora — 50 in 100 m hrbtno.

Mlajši mladinci

Balant Miran — 100 m hrbtno;
Jež Franjo — 100 m kravlj.

Starejši mladinci — člani

Zavrč Darko — 100 in 200 m prsno.

Upamo, da bodo naši rekorderji še naprej vztrajno trenirali in poskušali postavljene rekorde še popraviti. Mnogo sreče jim želi odbor za plavanje.

H. M.

DELOVNE NEZGODE V DECEMBRU 1972

Hari Repotočnik, strojni remont — pri merjenju obdelovanca mu je ta zdrsnil na nogo.

Franc Kep, obrat strojev in delov — pri avtogenem rezanju so se vžgale armaturne gumaste cevi in ga opekle po obeh rokah.

Mirko Repnik, obrat industrijskih nožev — pri dviganju furnirskega noža z roko mu je ta zdrsnil in mu poškodoval nart desne noge.

Martin Mikeln, vzmetarna — pri privezovanju vzmetnih listov z žerjavno verigo so mu ti zdrsnili in poškodovali nart leve noge.

Viktor Razgoršek, vzmetarna — pri brušenju vzmeti ga je udarila vzmet po palcu desne roke.

Avgust Lesjak, valjarna — pri adjustiranju ploščatega jekla si je porezal zapestje desne roke.

Milan Čevnik, livarna — pri brušenju kovanega kosa mu je ta zdrsnil z nastavka k brusilni plošči, pri čemer pa si je obrusil desno roko.

Franc Jeromel, skladiščna operativa — pri spustu police z viličarja, katero je predhodno držal, je začutil nenadno slabost in padel, pri čemer si je poškodoval obraz.

Rajmund Novak, kovačnica — v zadnji fazi kovanja oziroma stiskanja obroča je stal na podložni plošči in s kleščami uravnaval odkovek, takrat pa se je pomična miza premaknila v prvotni položaj, pri čemer mu je gibljivi del mize stisnil nart desne noge ob stabilni del plošče.

Marjan Ristanovič, valjarna — pri priklepanju jeklenih palic z žerjavno verigo se mu je ena skotalila na kazalec leve roke in mu ga stisnila.

Alojz Čerpjak, špedicija — pri razkladanju žice se je ubodel v dlan desne roke.

Roman Kovač, valjarna — pri uravnavanju valjanca v vodilo si je ob stebru nosilne konstrukcije poškodoval desno roko.

ANTON KRIVEC

Nenadoma, kot bi treščilo, se je razvedelo, da Toneta in njegovega najmlajšega sina Borisa ni več med nami. Podrlo ju je na poti s Šanc proti Brdinjam.

Nekaj ur pred tem, na nočni izmeni, si še vedro sedel na svojem delovnem mestu kot pultist ter vodil valjnice in dvizne mi-

ze, po katerih so švigale razžarjene gredice. Utihnila je zate pesem valjev, ki si jo poslušal in živel z njo več kot polovico svojega življenja.

Rodil si se na štajerskem Selovcu v številni družini in ti mladost ni bila z rožicami posuta. Kot mlad fant si prišel l. 1955 v železarno ter se zaposlil v valjarni kot tekač. S pridnim delom si napredoval v valjarja in končno zaradi bolezni do upravljavca pulta. Z varčnostjo in vztrajnostjo si medtem zase in za svojo družino ustvaril prijeten dom.

Dragi Tone, nič več te ni med nami, pogrešali te bomo kot marljivega in vestnega sodelavca ter dobrega tovariša.

Naj ti bo lahka domača gruda!

Ženi in svojcem izrekamo naše iskreno sožalje.

Valjavci

LETNA KONFERENCA VVI

Kot običajno so tudi letošnjo konferenco vojaški vojni invalidi z Raven skrbno pripravili kakor tudi izvedli že v novembru.

Zato je bilo zelo razveseljivo, da so se poleg članov konference udeležili tudi vsi povabljeni gostje — predstavniki delovnih in političnih organizacij.

Iz podanih poročil je bilo razvidno, da je organizacija v tem letu dobro delala.

Posebno skrbijo za svoje člane, zlasti pa še za onemogle. Kot vsako leto so tudi letos organizirali in izvedli dvodnevni izlet po naši domovini, s katerim so bili invalidi zelo zadovoljni, saj so se v veselju družili zelo razvedrili.

Da pa je organizaciji vse to uspelo izvesti, čutimo dolžnost, da se ob tej priložnosti zahvalimo za humanost nekaterim delovnim in političnim organizacijam v našem kraju, ki so naše invalide finančno in s tem tudi moralno podprli.

Tako gre izredna zahvala Železarni Ravne, skupščini občine, občinskemu odboru ZZB NOV, krajevni skupnosti, obrt. podjetju Storitve in sindikalni organizaciji Železarne Ravne, ki so se odzvali na prošnje invalidov ter jim vedno nudili pomoč, kar je lep dokaz razumevanja do invalida — borca.

Žal pa je v našem kraju še precej delovnih organizacij, ki na prošnje invalidov sploh ne odgovorijo, vendar bi bilo zaželeno, da se tudi takim omehča srce, kadar gre za pomoč invalidu.

Člani konference so grajali tudi nepravilen odnos nekaterih naših zdravilišč, ki zapostavljajo našega invalida in dajejo prednost inozemcem.

Ob koncu so povabljeni gostje kakor tudi invalidi izrazili željo, da bi bilo čim več takih srečanj in tesnejšega sodelovanja tudi v bodoče.

Angela Vrabič

Številna udeležba

Gibanje zaposlenih v tovarni

od 21. novembra do 20. decembra 1972

Sprejeti

Zap. št.	Priimek in ime	Rojen	Kvalifikacija	Obrat	Odkod je prišel
1.	Breg Marija	11. 11. 1949	SS — komerc. tehnik	AOP	iz druge delovne organizacije
2.	Dravec Rudolf	8. 4. 1932	PK delavec	čistilnica	iz druge delovne organizacije
3.	Kelc Vladimir	18. 5. 1948	NK delavec	topilnica	iz druge delovne organizacije
4.	Knap Janez II.	10. 1. 1956	PK kovač	kovačnica	iz šole (učenec)
5.	Knez Jožef VI.	7. 2. 1951	NK delavec	valjarna	iz druge delovne organizacije
6.	Lesjak Silvester	24. 12. 1951	NK delavec	valjarna	iz druge delovne organizacije
7.	Paradiž Vida	2. 7. 1948	NSS	AOP	iz druge delovne organizacije
8.	Pečovnik Ivan III.	21. 8. 1951	PK strugar	valjarna	iz druge delovne organizacije
9.	Pešl Feliks	17. 5. 1939	NK delavec	topilnica	prva zaposlitev
10.	Petrej Franc	28. 7. 1955	NK delavec	Sk. sl. en. II.	iz druge delovne organizacije
11.	Pisar Marija	3. 11. 1952	SS — kem. tehn.	TKR — kem. odd.	iz šole
12.	Poročnik Branko	14. 10. 1952	NK delavec	špedicija	iz druge delovne organizacije
13.	Ristanovič Marjan	19. 5. 1954	KV strugar	valjarna	prva zaposlitev
14.	Robnik Viktor	30. 8. 1946	VSS — ekonomist	prod. sl. I.	iz šole — štipendist
15.	Rotar Romana	9. 8. 1954	KV rezkalka	valjarna	iz šole (učenka)
16.	Škrabl Zvonko	25. 11. 1952	KV ključavničar	el. rem. j. t.	iz druge delovne organizacije
17.	Šteharik Jožef	1. 2. 1943	NK delavec	valjarna	prva zaposlitev
18.	Tanđar Miloš	27. 5. 1954	NK delavec	valjarna	prva zaposlitev
19.	Tomazin Peter	10. 2. 1956	PK kovač	kovačnica	iz šole (učenec)
20.	Verdinek Jože	28. 10. 1952	PK strugar	obrat strojev in delov	iz JLA
21.	Zaberčnik Maks	20. 1. 1952	PK delavec	jeklovlek	iz JLA

Razrešeni delovnega razmerja

1.	Blimen Adolf	4. 5. 1942	PK žerjavovodja	čistilnica	umrl
2.	Grajner Franc	19. 11. 1918	KV delavec	vzmetarna	invalidska upokojitev
3.	Kamenik Alojz	1. 6. 1952	PK brusilec	vzmetarna	samovoljna zapustitev dela
4.	Knez Jože V.	29. 4. 1949	SS — kem. tehn.	TKR — kem. odd.	dana odpoved
5.	Kolar Alojzij	25. 5. 1955	PK kovač	kovačnica	dana odpoved
6.	Lorber Mihael-Miroslav	10. 7. 1948	KV ključavničar	obrat strojev in delov	dana odpoved
7.	Mlinarič Zdravko	14. 9. 1949	PK delavec	obrat pnevm. orodja	dana odpoved
8.	Obreza Viktor	9. 12. 1920	PK strugar	strojni remont	invalidska upokojitev
9.	Vođušek Milan	7. 9. 1948	KV avtomehanik	promet	dana odpoved
10.	Zagar Rudolf	9. 4. 1946	NK delavec	obrat strojev in delov	samovoljna zapustitev dela
11.	Zvikart Vinko	2. 7. 1925	NK delavec	livarna	invalidska upokojitev

Izobrazba — kvalifikacija

Sprejeti	Razrešeni
1 VSS ekonomist	1 SS kemijski tehnik
1 SS komerc. tehnik	1 KV avtomehanik
1 SS kemijski tehnik	1 KV ključavničar
1 NSS	1 KV delavec
1 KV strugar	1 PK kovač
1 KV rezkalec	1 PK žerjavovodja
1 KV ključavničar	1 PK brusilec
2 PK kovača	1 PK delavec
2 PK strugarja	1 PK strugar
2 PK delavca	2 NK delavca
8 NK delavcev	

Upokojenec piše

Kot ljubitelj narave uživam na sprehodih po bližnji in širši okolici, pa me včasih prevzame sebična misel, kakšna sreča je, da le malokdo ve, kako je narava lepa, ker sicer bi bilo konec z blaženim mirom. Kadar me pot zanese na Brinjevo goro, se mi ob pogledu na železarno vsili, da razmišljam, kako majhna je bila železarna l. 1939, ko sem bil med tistimi srečnimi, ki so jih zaposlili, če jo primerjam s sedanjjo. Kaj vse lahko ustvarijo pridne roke in izobrazba, ki pa je tudi produkt minulega dela.

Doma me zopet novice iz časopisa in radia privedejo do razmišljanja. Zadnje čase si zelo želim in upam, da Titovo pismo ni glas vprijočega v puščavi. Pri nas pa je že v navadi, da tisti, ki imajo roke obrnjene preveč proti sebi, kadar je kakšna akcija, stegnejo kazalec proti drugemu. Čeprav imamo nešteto zakonov, kaže, da ni zakonjeno, da se morajo zakoni tudi izvrševati. Manjka pa nam tudi zavesti, a brez zave-

sti nobeden funkcionar ne more biti dober. Kdor ima zavest, misli na sočloveka in dela za skupnost.

Dne 24. novembra je bil v Večeru članek Valorizacija pokojnin, v katerem je omenjena misel profesorja VEKŠ o bonificiranju naporov ljudi v prvih povojnih letih. Ta misel me posebno zanima, ker mladi vodstveni kader za to nima razumevanja. To lahko trdim, ker sem bil sam zelo prizadet.

Bil sem med tistimi, ki so se prvi dan po osvoboditvi zbrali v železarni in razmišljali, kje in kako bi začeli z delom. Z meseci in leti pa je začelo delo naraščati, delovne sile pa je vedno bolj primanjkovalo, predvsem strugarjev. Zavedali smo se, da je treba dati vse od sebe. Delali smo nič koliko nadur, skoraj vsako nedeljo ob pomanjkanju hrane. Nekaj časa smo jedli v glavnem samo koruzo. Vsak pa naj bi razumel, da od tistih nadur nismo imeli osebnih koristi, saj je bil denar nepomemben, ker je bilo vse na karte. Občutili pa smo izčrpanost in bolezen, kar nas je pozneje oviralo pri osebnem napredovanju. Od osvoboditve do upokojitve nisem imel niti ene ure neopravičenega izostanka, pač pa sem se za razliko od nekaterih upiral okupatorju.

To pišem zato, ker sem bil ob jubileju Železarne Ravne bridko razočaran in pozabljen. Tistemu tovarišu, ki je o tem odločal po neznanem kriteriju, ne želim tako grenkih izkušenj ob morebitnem še kakšnem jubileju.

Kljub temu pa z veseljem in zanimanjem spremljam vsak napredek železarne.

Ivan Lačen

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem tovarišici Kotnikovi in Srečkovim sošolcem, ki se ga vsako leto spomnijo in prinesejo košarico cvetlic in svečke na njegov grob.

Ivanka Šuler

ZAHVALA

Ob izgubi ljubljene, skrbnega moža in očeta se najtopleje zahvaljujemo zdravstvenemu osebju zdravstvenega doma Ravne, g. župniku ter tov. Ivanu Močniku za ganljive besede ob odprtem grobu. Zahvala tudi odboru Zveze borcev Ravne, sosedom, prijateljem in znancem za podarjene vence in cvetje.

Žalujoča družina Jazbec

ZAHVALA

Ob boleči dvojni izgubi ljubljene moža — očeta Toneta Krivca in sina Borisa se vsem, ki ste ju pospremili na njuni zadnji poti, najtopleje zahvaljujemo.

Obenem se zahvaljujemo vsem, ki ste darovali cvetje in vence ter pevcem za žalne pesmi.

Žalujoča žena s sinom
in drugo sorodstvo

RAZPORED DELOVNIH IN DELA PROSTIH DNI V LETU 1973

Delavski svet je na zasedanju 27. decembra 1972 sprejel razpored delovnih in dela prostih dni v letu 1973. Po razporedu bo vse mesece v letu po 23 plačanih dni, kar seveda vpliva na število dela prostih dni v posameznem mesecu. Predlog za enako število plačanih dni v mesecu je bil sprejet predvsem zaradi tega,

da različno število plačanih dni v posameznem mesecu ne bi vplivalo na morebitno nihanje osebnih dohodkov med letom. V letu 1973 bomo od 365 dni imeli 267 delovnih dni, 37 dela prostih dni, 52 nedelj in 9 plačanih praznikov. Kar zadeva število plačanih praznikov, je zaradi morebitnega nesporazuma treba pojasniti, da pade letos republiški praznik 22. julij na nedeljo in se kot tak ne prenaša na naslednji dan. Zato je namesto običajnih 10 le 9 plačanih praznikov.

Pri razporedu dela prostih dni se je predvsem upoštevalo,

— da so sobote v začetku meseca, ker se v teh dneh vršijo mesečni obračuni OD, pro-

izvodnji ipd., določena za delovne dni. Za delovni dan so določene tudi sobote, ki padejo na 15. v mesecu, ker je to plačilni dan;

— zaradi rednih in izrednih popravil so po praznikih 27. aprila in 30. novembra določene proste sobote.

Izjemoma je dela prosti dan določen za 31. december, čeprav je to ponedeljek. Ta sprememba v prostem dnevu je bila narejena iz vzroka, ker imamo v tovarni že ustaljeno navado, da se zadnji dan v letu miruje.

Razpored delovnih in dela prostih dni za leto 1973 je naslednji:

Mesec	Dni v mesecu	Plačani prazniki	Nedelje	Proste sobote	Prosti dnevi	Delov. dnevi	Plačani dnevi	Plačane ure	Proste sobote
JANUAR	31	2	4	4	10	21	23	184	6., 13., 20., 27.
FEBRUAR	28	—	4	1	5	23	23	184	17.
MAREC	31	—	4	4	8	23	23	184	10., 17., 24., 31.
APRIL	30	1	5	2	8	22	23	184	7., 28.
MAJ	31	2	4	4	10	21	23	184	5., 12., 19., 26.
JUNIJ	30	—	4	3	7	23	23	184	9., 16., 23.
JULIJ	31	1	5	3	9	22	23	184	7., 21., 28.
AVGUST	31	—	4	4	8	23	23	184	4., 11., 18., 25.
SEPTEMBER	30	—	5	2	7	23	23	184	8., 22.
OKTOBER	31	—	4	4	8	23	23	184	6., 13., 20., 27.
NOVEMBER	30	3	4	3	10	20	23	184	10., 17., 24.
DECEMBER	31	—	5	3	8	23	23	184	1., 8., 31.
SKUPNO	365	9	52	37	98	267	276	2208	

KAJ BOMO BRALI V 1. ŠTEVILKI KOROŠKEGA FUŽINARJA

Konec meseca bo izšla 1. št. Koroškega fužinarja, ki bo tudi tokrat prinesla precej zanimivega branja. Na začetku sta prispevka s splošno občinsko tematiko; nadaljevanje prikaza ankete o našem srednjeročnem razvojnem programu in popis skrbi družbenopolitičnih organizacij ter poklicnih služb za odpravljanje socialnih razlik. Sledi rubrika »Iz naših krajevnih skupnosti«.

Zaradi bližine februarja, meseca kulture, je objavljenih precej člankov s tega področja. Obširen in tehten je prikaz novih knjig, ki jih je v lanskem letu nabavila študijska knjižnica, enak pa tudi program kulturne skupnosti za l. 1973. Sledita krajša prikaza domačega slikarja Franja Goloba ter mladega kiparja Andreja Grošlja. Razložene so osnove občinskega spomeniškega varstva ter dodan seznam, kaj vse naj bi bilo zaščiteno.

Ocenjen je Suhodolčanov roman Noro življenje ter objavljen odlomek iz njega za pokušino, prvič pa se nam predstavlja mladi prevaljski prozaik Franci Pečnik z novelo »Mož na planini drevo«.

Izrpen je pogovor z Bloudkovim nagracencem tov. Šaterjem.

Med zgodovinskimi zapisi naj omenimo Wlodygove nekdanje guštanjske klicarje ter življenjepis Josipa Dolinška. V to soseščino spada tudi Gorenškov hotuljski portret o pokojni Grosovi Katri, samorastniški materi.

Zabaven in poučen je potopis Po Franciji in Pirenejih, sledi pa aktualen športni zapis ter prikaz dela Koroškega alpinističnega odseka.

Torej za vsakogar nekaj.

n. r.

ZA DOBRO VOLJO

KOLIKO STANE ŽENSKA

5 goved, tako poroča Homer, so v stari Grčiji dali za mlado dekle.

13 tolarjev so stale marketenderice, ki jih je Anglija l. 1750 najela za svoje pruske čete.

90 goved »lobole« (cene za nevesto) je moral mlad črnc iz plemena Svazi naštetiti za svojo nevesto kraljevskega rodu.

10.000 mark in več zahtevajo iranski trgovci z belim blagom za svojo »robo« v starosti 9 do 12 let.

90 mark je bilo treba plačati l. 1875 za črnsko sužnjo v Afriki.

12 goved je v deželi Svazi poprečna cena za nevesto. Od tega jih 10 dobi nevestin oče, eno njena mati, eno pa zakoljejo za poročno pojedino.

300 mark je pred desetletji znašala cena za devico na ženitovanjskem trgu v Lahoru v Indiji.

2 kravi, 3 ovce in 2 svinji si mora oskrbeti ženin v Nigeriji, če se hoče poročiti.

2400 mark so ponujali Rimljani l. 168 pr. n. š. za lepe sužnje, po katerih je bilo veliko povpraševanje.

200 mark in več je bila v starem Rimu cena za grde sužnje, kakršne so po bitki pri Pidnj uvažali iz Makedonije.

OBLETNICE POROKE

1. papirnata
2. bombažna
3. usnjena
4. svilen
5. lesena
6. sladkorna
7. bakrena, volnena
8. bronasta, slana
9. lončena

Naša upokojenca

Vinko Zvikart, roj. 2. julija 1925, v železarni od 1. junija 1964 dalje v livarni kot ponovčar. Inval. upok. 14. decembra 1972.

Franc Grajner, roj. 19. novembra 1918, v železarni od 1. oktobra 1946 dalje v presledkih, nazadnje v vzmetarni kot ravnalec. Invalidsko upokojen 4. decembra 1972.

10. cinasta
11. jeklena
12. lanena
13. čipkasta
14. slonokoščena
15. kristalna
20. porcelanasta
25. srebrna
30. biserna
40. rubinasta
50. zlata
60. diamantna
- 67 1/2. kamnita
70. milostna

Tri želje

Friderik Veliki je vprašal kneza de Ligne, kaj bi rad bil, da bi do kraja užil življenje.

»Do trideset let res lepa ženska,« je odgovoril knez, »od tridesetih do šestdesetih nikoli premagani general in po šestdesetih kardinal.«

Blagor mu

Ko se je dvainosemdesetletni dr. Holmes nekega večera s prijateljem vračal domov, sta srečala lepo mlado žensko. Priletni sodnik jo je občudujoče pogledal in zavzdihnil:

»Kaj bi dal, da bi imel spet sedemdeset let!«

Samo ob praznikih

Italijanski dekorativni slikar Francesco Costa je bil na sprejemu, kjer so se nekateri pretirano ponašali s svojim rodom ter brez konca in kraja hvalili slavne in nad vse plemenite prednike.

»Kaj pa vi?« je eden izmed njih vprašal Costo. »Nam ne boste ničesar povedali o svojih dedih?«

»Edino, kar vam lahko povem, je to, da je moj ded pljuval po tleh samo ob praznikih.«

»Zakaj pa to?«

»Ob delavnikih je vedno pljuval v roke, da je lahko močnejše zgrabil za rovnicu.«